СЕРПЕНЬ

1987

ISSN 0132-4462

перець

№ 16

Мал. В. СОЛОНЬКА

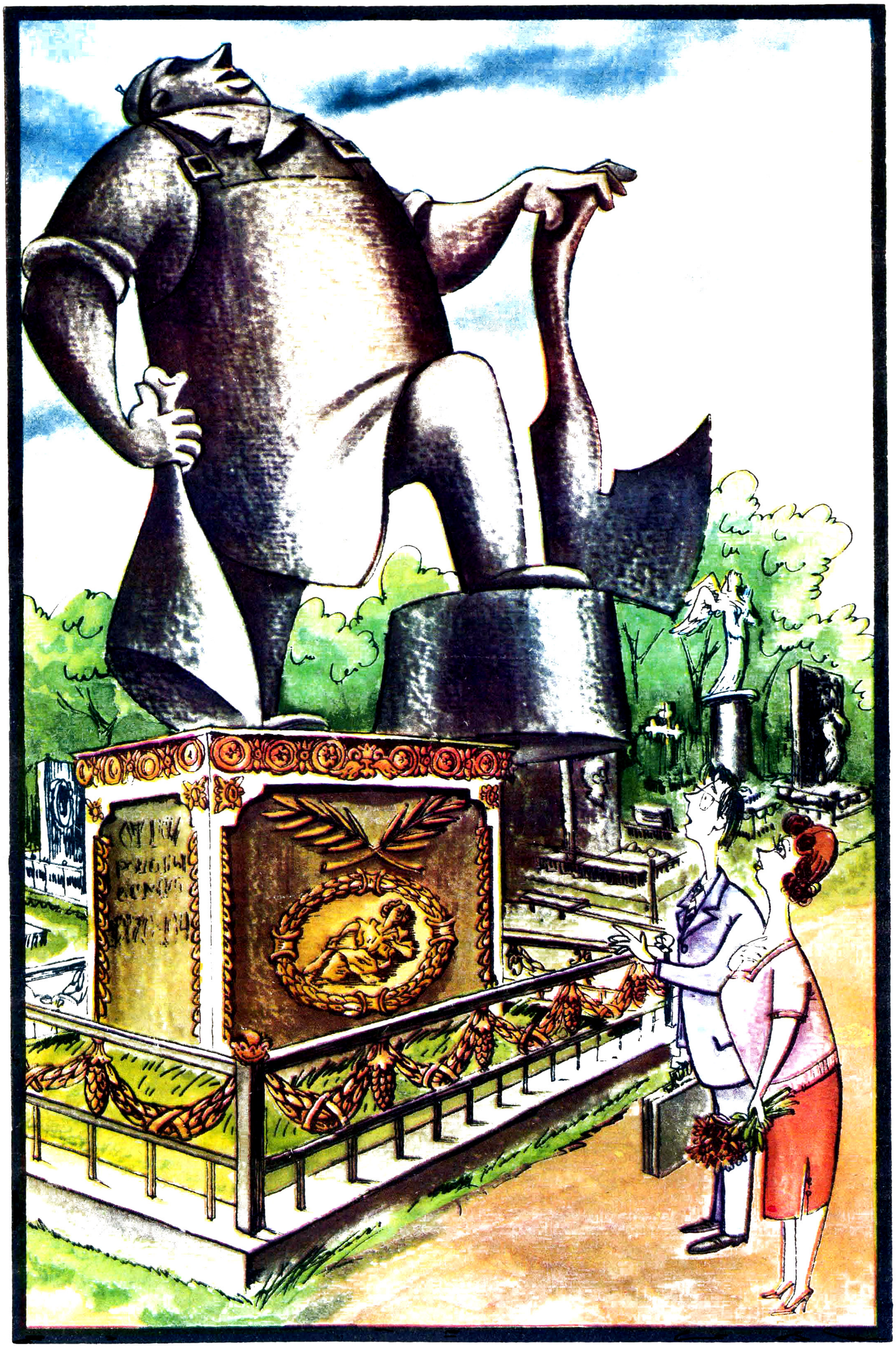

— Але ж тут стояв пам'ятник ученому!
— А його під фундамент використали!

ДЕНІКА—ВОЇН

У фольклорному — «Аніка-воїн» — більше іронічного, насмішкуватого, у солдатському — «Деніка-воїн» — виключно зневажливе, ненависне.

Солдати, які воювали під командуванням Антона Івановича Денікіна на полях 1-ї світової війни, добре знали, що в кожного з них шанс уціліти втроє-вп'ятеро менший, ніж у солдатів інших дивізій. Коли уважно простежити військову кар'єру Денікіна спершу по архівах війни імперіалістичної, а потім по архівах війни громадянської, то Денікін здасться схожим на пожежника, котрий вважає, що найкраща рідина для гасіння пожеж — людська кров. Навіть колеги Денікіна, царські генерали, які солдатів розцінювали як тріски, і ті розводили руками:

— У їх високопревосходительства Антона Івановича, стратегія така-с: завалюй трупами солдатів першого полку неприятельські шанці до самого бруствера, щоб по трупах могли пройти солдати другого полку. А коли шанці-с занадто глибокими виявляться — другий полк вали-с! І тоді по трупах, за віру, царя і отечество, третій полк-с вперед пройде-с!

— Зате-с і бог і цар його своїми милостями не обминають, півтора року провоював, уже маєте — генерал-лейтенант! А ми з вами в генерал-майорах закиснемо-с!

І це була свята правда: за той час, поки сусідня дивізія поповнювалась і переформовувалась удруге, дивізія Денікіна — вп'яте.

Справедливості ради варто зазначити, що в роки війни громадянської головнокомандуючий Добровольчої армії (скорочено — «добрармія», в народі більше відома як — «грабармія») генерал-лейтенант Денікін дотримувався певної соціальної «рівності». Полки «грабармії», що складалися виключно з офіцерів, так само безжально і безжурно (таким уже був стратегічний стиль у Антона Івановича) кидалися Денікіним у вогонь: живі йшли по трупах, щоб у свою чергу стати трупами, щоб і по їхніх трупах пройшли інші живі, і так аж до остаточної перемоги. Остаточна перемога, як відомо, так і не настала, але майже всі військові успіхи денікінців на початку громадянської війни обумовлювались в основному цим фактором — фактором безжурної жорстокості, безжального знецінення людського життя, крові людської.

А зовні Антон Іванович ні на людожера, ні на вампіра якогось схожим не був. Рожевий, кругловидий, із вусами, борідкою, хоч і з лисинкою, але мужчина, якому до старості ще далеко — на початку громадянської війни лише сорок шостий пішов. Дідом Антон Іванович аж у еміграції стане. А зараз — скинь з нього мундир із золотими погонами, хрестами - орденами, одягни у візитку з манішкою і матимеш купця третьої гільдії, земського діяча чи повітового провізора.

Прапор білого руху на Півдні Росії Антон Іванович підхопив із закоцюблих пальців Лавра Георгійовича Корнілова, вбитого влітку 1918-го в бою під Катеринодаром, нині — Краснодар. Генерал-лейтенант Денікін стає головнокомандуючим Добровольчої «грабармії», де добровольцями були, власне, офіцери, яким не по дорозі з революцією, солдатів у цю армію тягли на мотузці, мобілізовували під загрозою розстрілу.

На першому етапі кар'єри лютого ворога революції фортуна повернена обличчям до рожевомасної фізіономії Антона Івановича. Йому вдається те, що не вдалося Корнілову. Він захоплює Північний Кавказ, Кубань, Дон. Але справжній похід Денікіна, хрестовий похід «за единую и неделимую», щоб знову «на всіх язиках все мовчало», ще попереду. Зараз, при підтримці козацьких отаманів, що із своїм воїнством — сотнями, ескадронами, полками — вливаються в «грабармію», вперед на Царицин! Варто взяти Царицин, як «грабармія» з'єднається із заколотниками, білочехами і Колчаком. Як тільки «грабармія» форсує Волгу, більшовики будуть розчавлені. Вся контрреволюція — російська і зарубіжна — задоволено потирає руки. Вже найнетерплячіші б'ються об заклад, хто увійде в Москву раніше — Денікін чи Колчак? Закладу цього не виграв ніхто, бо Царицин вистояв! Як через двадцять чотири роки по тому вистоїть Сталінград.

Згодом апологети імперіалізму, буржуазні історики, з тих, для кого перемога Жовтня, наша перемога в громадянській війні, і нині, на порозі початку восьмого десятка Великої Соціалістичної революції, залишається «ірраціональною», нудно сперечатимуться, хто ж більше винен в тому, що Ради вистояли і перемогли: Денікін чи Колчак? Панове! Хоч із запізненням, хоч посмертно зніміть вину з душ усопших рабів божих Олександра Васильовича і Антона Івановича.

І ви не винні, панове, ви ж так щедро постачали обох, одного через Владивосток, а другого через Новоросійськ, а згодом через Одесу і Севастополь. Усім, усім постачали, від консервів і чобіт до танків і літаків включно, нічого — ні доларів, ні фунтів стерлінгів, ні франків для них не шкодували. Панове! Єдині «винуватці» в поразці ваших підопічних, тих, на кого ви покладали такі великі надії,— наш народ, наша партія, наша армія, армія нового типу!

...Але поки що йде 1919-й. Антон Іванович знову на коні, ще й на такому коні, що й у Москву на ньому не соромно в'їхати: «грабармія» наступає і розвиває наступ успішно. Весь Дон, Донбас, Південна Україна, а далі мало не вся Україна в руках у Денікіна. «Грабармія» все більше і більше виправдовує свою назву: грабує і в місті, і в селі. Народ у захоплених Денікіним губерніях стогне під тягарем поборів і реквізицій. Грабії забирають все — від останньої торбини жита до сліпого на одне око коня.

Та коли б то лиш грабунки! За порівняно короткий строк окупації Денікою-воїном України лише в чотирьох найбільших містах — Києві, Харкові, Одесі, Катеринославі — було розстріляно понад 15 тисяч чоловік. Без суда і слідства. Наголошую на цих словах: «без суда і слідства», бо в «грабармії» Деніки-воїна діяв величезний «юридичний» репресивний апарат. Військово-польове «судочинство» поставили на потік, «процес» тривав від п'яти до десяти хвилин і вирок був стандартним — смертна кара. Щоправда, її урізноманітнювали: мали час — вішали, поспішали — розстрілювали. А скільки в інших, менших містах України, в сотнях сіл, за вироком і без вироку було повішено і розстріляно робітників і селян? А на Північному Кавказі, на Кубані, на Дону, в південних губерніях Росії! Скільки загинуло людей від рук Деніки-воїна взагалі, коли додати сюди розстріляних за ухиляння від мобілізації і тих, що намагалися втекти з «грабармії»?

Між тим, багато хто і в Росії, і на Заході, вважав рум'яномасного Антона Івановича занадто... ліберальним. Чому Деніка-воїн опинився в «лібералах»? Чи не тому, що він інколи розбавляв свою тотальну політику батога рідюсінькою політикою пряника, заграючи подекуди з інтелігенцією? Була в «грабармії» така собі чорна інституція під назвою «Осваг». «Осваг» займався розвідкою і контррозвідкою. Але серед шпигунів, провокаторів, заплічних справ майстрів, були там й «ідеологи», покликані обробляти (як собака призьбу) громадську думку. Так от, відомо, що в окупованому денікінцями Харкові, в дев'ятнадцятому році, вони збиралися видавати... гумористичний журнал. Збиралися, але не встигли, бо Харків невдовзі було звільнено Червоною Армією. І все ж цікаво, на які кутні хотіли сміятися денікінці перед своїм розгромом на сторінках того гумористичного журналу?

А розгром не за горами! Пробуксували колеса «грабармії» за Орлом, почали крутитися у зворотному напрямку — на південь, на південь! Операції: Воронезько-Касторненська, Київська, Харківська! Бігцем на південь! Пошматованою гадюкою «грабармія» вповзає в Крим. Вона вже не денікінська. Деніка-воїн передає командування барону Врангелю, стає приватною особою, згодом емігрантом. В еміграції йому ще доведеться почути про іншу Воронезько-Касторненську операцію по розгрому німецько-фашистських військ під час Великої Вітчизняної війни і дожити до 30-річного ювілею Жовтня, проти якого він так люто боровся, якому вів лік не на роки, не на місяці, а на тижні, навіть дні...

Що ж, не він перший, не він останній.

Микола БІЛКУН.

Відкритий лист міністрові чорної металургії УРСР тов. ГАЛКІНУ Д. П.

Вельмишановний Дмитре Прохоровичу!

Докотилися до мене чутки, ніби любите Ви проводити своє дозвілля — яке, правда, не так уже часто й випадає — на нашій рідній природі. Посидіти над тихим плесом з вудочкою, посмикати тендітних верховодок чи зажерливих окунів, походити росяним лугом, подихати високоозонованим повітрям.

Словом, такий природолюбний відпочинок можна тільки вітати!

І я, можливо, ніколи б не наважився потурбувати Вас ось цим листом, якби не дійшла до мене чутка, нібито Ви збираєтеся провести свою чергову відпустку в пониззі річки Інгулець, там, де вона вливає тихі голубі води у могутні хвилі Дніпра...

Не знаю, хто порадив Вам у цих місцях провести дні свого відпочинку, але, як на мене, вельмишановний Дмитре Прохоровичу, то з певністю можу сказати: це зробили не найкращі Ваші товариші. І як вони тільки наважилися такого розважливого чоловіка, як Ви, отак безвідповідально ввести в оману?

Певно, що Ви, вельмишановний Дмитре Прохоровичу, вже й риболовецькі снасті приготували. Багата улва рибалки малює перед Вашим зором тихі блакитні плеса, зелені, як левада здалеку, говіркі очерети, жовті і білі лілеї, а над тим усим — легкі ранкові тумани, настояні на польових квітах...

Проте мушу, вельмишановний Дмитре Прохоровичу, Вас застерегти: не поспішайте їхати на той Інгулець. І не лише я Вас прошу, просив мене про це Вам передати ще й ланковий зрошувальної ланки радгоспу «Комунар» Снігурівського району Миколаївської області, кандидат у члени ЦК Компартії України Р. В. Сливко. Переконливо просив і казав: «Передайте Дмитру Прохоровичу, хай не їде. Він ще потрібний нам і міністерству нашому».

Звичайно, Ви зацікавитесь: а яке, мовляв, відношення має до мого відпочинку отой знатний хлібороб? Спершу і я так думав. Аж поки не вислухав Руслана Васильовича та не зробив з його розповіді деяких висновків.

А висновки не вельми радісні. Оскільки духмяної юшки з Інгульця не тільки Вам, а вже й нікому з рибалок не куштувати. І не тільки, як той казав, юшки. Адже не чутно по берегах Інгульця вже й ліричного перешіптування очерету, ані вечірнього кумкання жаб...

«Що ж сталося?!» — запитаєте Ви.

А те, вельмишановний Дмитре Прохоровичу, що Криворізький гірничорудний басейн досить методично і досить настирливо забруднює своїми високомінералізованими шахтними стоками цю чарівну річку. І за кілька десятиріч запаскудив її так, що з неї, за свідченням місцевих природоохоронців, навіть порівняно терплячі до будь-яких антисанітарійних катаклізмів карасі повтікали аж у прибережні води Чорного моря.

Але якби ж, вельмишановний Дмитре Прохоровичу, йшлося тільки про апетитну юшку чи жовті й білі лілеї. Все значно складніше. Йдеться не лише про збереження Інгульця, а щедрої паляничної ниви Миколаївської області. І про це мені також повідав Руслан Васильович, котрий, до речі, аж ніяк не може миритися із ставленням до землі деякими товаришами керованого Вами таки міністерства.

...Майже сто вісімдесят тисяч гектарів орної землі Миколаївщини — на зрошенні. Беруть воду меліоратори області з річки Інгулець. Але яка ж то, вельмишановний Дмитре Прохоровичу, вода? За своїм хімічним складом вона сміливо може позмагатися з періодичною таблицею Дмитра Івановича Менделєєва.

Ясна річ, такою водою не те що поливати, а й пирскати землю не можна. Тому меліоратори намагаються до певних кондицій розбавити її водою Дніпровою. Хоча перед цим її треба на відстані 90 кілометрів підкачати до головного водозабору Інгулецької зрошувальної системи. Але навіть незважаючи на ці виняткові заходи, коли, по суті, даремно горять десятки мільйонів кіловат годин електроенергії, вода для поливу залишається дуже й дуже низької якості. А це, у свою чергу, й призводить до надмірного засолення грунтів.

Взагалі, було б непогано, якби на цих засолених землях родили одразу солоні огірки та квашені помідори! Та, на превеликий жаль, на цих хліборобних нивах, попри всі титанічні зусилля аграріїв, не хочуть, повторюємо, рости навіть такі шедеври дикорослої флори, як будяки і лопухи...

А коли ж вдатися до статистики, то внаслідок солонотворчих діянь Кривбасу сільське господарство Миколаївської області щороку втрачає по кілька тисяч гектарів чудової орної землі.

А хто підрахує ті збитки, які має область від недоданої продукції? Адже врожайність на поливних землях украй низька. А це означає, що тисячі центнерів хліба, тонни м'яса та десятки тисяч літрів молока так і не прийдуть до нашого загальнонародного столу.

Ось такі, вельмишановний Дмитре Прохоровичу, невтішні факти. Хоча все могло б бути інакше. Якби кожен з нас робив усе, що йому наказано робити. А Вашому славному міністерству було доручено виконати роботи по захисту річки Інгулець від забруднення високомінералізованими шахтними водами Кривбасу.

А що зроблено? Власне — нічого. Першу постанову Мінчормет зовсім зігнорував, а до другої поставився так-сяк. Тому, вельмишановний Дмитре Прохоровичу, й не плекайте надії відпочивати на Інгульці! А знайдіть собі якусь іншу річку. І зробіть це якомога швидше. Адже Ваші підлеглі, як мені стало відомо, виношують плани: як би відвести ті злощасні шахтні води та в якусь іншу водойму? Навіть уже проект для цього дорогоцінного задуму виготовляють...

Але чи не простіше було б їм, вельмишановний Дмитре Прохоровичу, по-господарському виконати ці завдання? Та збудувати на підприємствах Кривбасу справжні очисні споруди! Аби річка Інгулець та все, що з нею пов'язано, могла славно послужити як нам, так і нашим майбутнім нащадкам.

Оце і буде справжнє розв'язання цієї еколого-сільськогосподарської проблеми! По цій мові бувайте здорові.

Від щирого серця Вашого ПЕРЦЯ.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— Дивись, а поїзд прийшов вчасно!
— Так це ж той, що мав прийти учора...

ЧЕМОДАН

БАЙКА

В тісняву скромних Сумок та Валіз,
Якими була запхана полиця,
Хтось Чемодан з наклейками приніс,
І той почав на всі лади хвалиться:

«Ах, ах, Париж! Він — вище похвали!
Я згадую про нього знову й знову:
Мені почесне місце відвели
В одній з його чудових камер схову!

О незабутній славнозвісний Рим!
У Вічнім місті, у отій столиці
З шикарним Саквояжем дорогим
Стояв я поряд на одній полиці!

Або Стамбул! Двох континентів син,
Ворота у найлагідніше море!..
Там Сумка екзотичної краси
Тулилася до мене у коморі...

А Сінгапур!.. До чого я веду:
У Вавілоні цім — не всяк у шані,
А я — стояв, як свій, в однім ряду
Між ділових поважних Чемоданів!»

. . .

Цей Чемодан нагадує Івана,
Що, проскакавши по меридіанах,
Нап'яв якусь там лаху з ярликом —
Та й плеще язиком!..

Гриць ГАЙОВИЙ.

ДЛЯ ПОВНОГО ЩАСТЯ

ГУМОРЕСКА

Біля самого синього моря ще не зовсім старий чоловік відпочивав із своєю зовсім ще молодою дружиною. Одного разу, коли зовсім ще молода дружина приймала сонячні ванни, ще не зовсім старий чоловік упіймав золоту рибку.

— Відпусти мене, старче! — почала благати золота рибка. — І я виконаю будь-яке твоє бажання.

— А що ти мені можеш запропонувати? — на всяк випадок поцікавився ще не зовсім старий чоловік.

— Усе, що тільки побажаєш! Можу палац дивовижний побудувати... Міністром зробити...

Розсміявся ще не зовсім старий.

— Є в мене палац — чотирикімнатна кооперативна квартира... Новенькі «Жигулі». Крім того, маю шикарну дачу і дві ощадкнижки... Міністром бути не бажаю — працюю завмагом!

— То, може, твоїй дружині з риб'ячого хутра шуба потрібна? Чи закордонний гарнітур?

— Є в моєї дружини і те, й інше... Відстала ти від життя, краснопера!

З цими словами відпустив він золоту рибку в синє море, а згодом розповів дружині про свою зустріч із царицею моря.

Ще зовсім молода дружина скочила з шезлонга і закричала так, що аж від далеких гір луна відбилася:

— Торгаш бездарний! Карась зміш-торгівський! Негайно поверни свою тараню і попроси...

— Та ми ж усе маємо, щоб щасливо жити...

— Ні, не все! Щоб не сидіти мені колись біля розбитого корита,— попроси у неї... алібі!!!

Леонід ТИТОВ.
м. Охтирка.

ОПОВІДКИ НА ТЕМУ ПРО ХОМУ І ЯРЕМУ

ПОМИЛКА

Необережний перукар Хома
Клієнтові — мисливцю Веремію —
Порізав лезом і лице, і шию...
На них живого місця вже нема.
Кінчив голити — подивився збоку:
«Я вас голив, здається, того року?» —
«Та ні,— той каже, взявши капелюха,—
Це вепр відшматував мені піввуха».

НЕ ТІ УМОВИ...

«Чого ти ходиш сонний, в чому річ? —
Звертається Ярема до Хоми,—
Невже не можеш виспатись за ніч?
Вкладайся, брате, разом із курми!» —
«А де ж ті кури? — витріщивсь Хома,—
У мене навіть курника нема!»

Костянтин СЕРГІЄНКО.
м. Одеса.

Мал. А. ЮНА

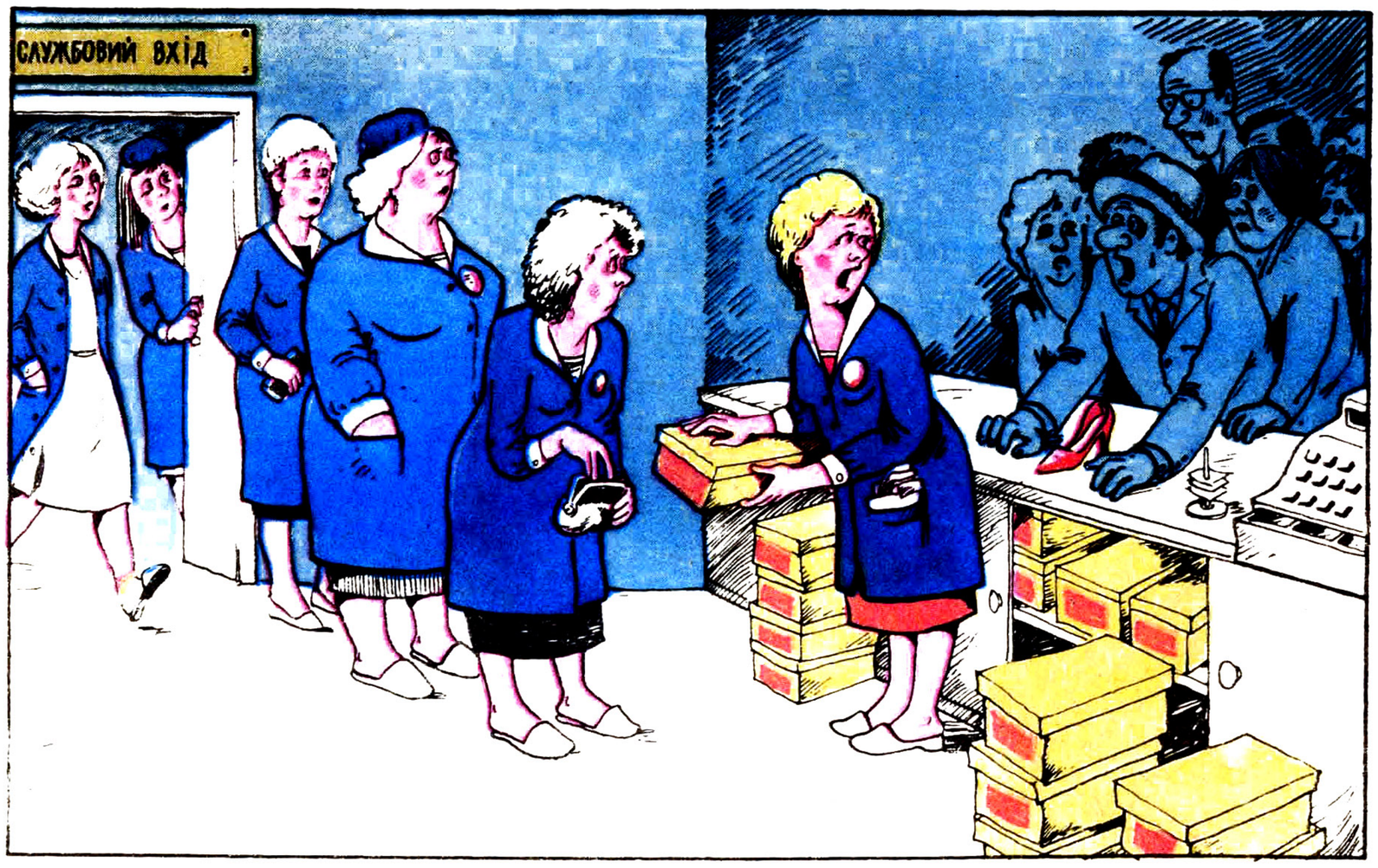

— Громадяни, не стійте, імпортне взуття закінчується!

ПІДГОТОВКА

УСМІШКА

Сонце гасило останні промінці.

— Поки не зберемо все, не підемо звідси,— суворо попередила Мельничучка чоловіка.

Останній кущ агрусу обривали вже напомацки, обдираючи колючками руки. Мельничучка присвітила ліхтариком: всі до одної ягоди — порічки, агрус, чорна смородина — було зірвано і акуратно укладено в кошики.

— Отепер порядок! — промовила вона.

Полегшено зітхнули.

Вдома Мельничучка «сіла на телефон»: «Приїздіть до нас на дачу! Тиша, повітря, зелень — кращого місця не знайти. Все підготовлено для зустрічі...»

Станіслав ГРИНДА.
м. Івано-Франківськ.

Оформлення В. ШИРЯЄВА.

Юрій ПРОКОПЕНКО

ВИЙШОВ І НЕ ПОВЕРНУВСЯ

детективний фейлетон з таємничими перевтіленнями, зухвалими крадіжками і загадковим убивством

За мотивами кримінальної справи № 94

Розділ перший —

фантастичний, хоча фантастикою тут і не пахне

Коли господар шикарної чотирикімнатної квартири, умеблювання якої свідчило про тонкий смак і широкі можливості хазяїв, зняв телефонну трубку, його аж затіпало від обурення:

— Яка в дідька Людмила Борисівна?!

На тому кінці дроту завмерли. І тут же почали поспішливо вибачатися.

— Даруйте, Олександре Львовичу! Та й справді, як можна було переплутати ваш буркітливий бас з тоненьким голоском вашої чарівної дружини!

— От і я питаю: як ти міг? — суворо спитав Олександр Львович у підлеглого.

— Навіть і не знаю, як вам це пояснити,— розгублено пробурмотів підлеглий.— — Річ у тому, що я вас щойно бачив — ви не повірите — у вашому ж кабінеті, за вашим службовим столом! Не могли ж ви буквально за дві хвилини опинитись вдома, у протилежному кінці міста? Не подумайте нічого поганого, просто я хотів у вашої Людмили Борисівни уточнити одну деталь стосовно...

— Що ти мелеш? — іще дужче обурився Олександр Львович.

— Їй-бо, правда,— заприсягся підлеглий. — От і зараз сиджу у відділі й чую ваш голос.

— А треба тобі не у відділі сидіти, а до лікаря іти,— вигукнув Олександр Львович і кинув трубку.

Майже автоматично набрав свій службовий номер телефону.

— Семенюк слухає! — почувся владний і впевнений голос. Його голос!

Рішуче відклавши усі невідкладні справи, він за кілька хвилин уже мчав на своїй «Ладі» в напрямку рідного виробничого об'єднання, де вже одинадцятий рік обіймав поважну посаду начальника відділу комплектації. З дивовижною для своїх сорока восьми років спритністю злетів на третій поверх і, увірвавшись до власного кабінету, остовпів: за столом сидів він сам — Семенюк Олександр Львович! Принаймні — його двійник, його копія.

Розділ другий —

біографічний, проте цікавий тим, що має безпосереднє відношення до вищеописаних подій

Ігор Петрович Розинський вважався у відділі інтелектуалом. І не тільки тому, що мав своє неординарне судження про, скажімо, якусь літературну новинку. І не лише тому, що міг доказово облаяти навіть те, чого і в очі не бачив. Вважався він інтелектуалом за свою життєву філософію. Можливо, колись її докладно викладуть його біографи. Ми ж обмежимося однією формулою, що стала кредом його життя: «Ніщо так не принижує людину, як недооцінка її здібностей».

— Я — талановитий інженер,— казав він,— а мушу одержувати стільки, скільки всі.

Треба віддати належне послідовності, з якою він відстоював це право на винятковість. Кібернетик за освітою, він до об'єднання працював програмістом в одній інститутській лабораторії. І тут зажив слави незамінної людини. Без нього і справді не могли обійтись. Часом викликали з відрядження, навіть з відпустки. Бо ніхто, крім нього, не міг знайти помилки у програмі, не міг виявити причини пробуксовування окремих електронних звивин.

Так тривало доти, поки одного разу його колеги шляхом нескладних розрахунків і співставлень не встановили, що причина отих помилок і пробуксовувань... сам Розинський. Виявилось, програміст навмисно програмував помилки, щоб потім навдивовиж блискавично їх знаходити і виправляти.

Відповідний запис у трудовій книжці надовго загальмував просування Розинського по службовій драбині. Спасибі, добрі люди допомогли влаштуватися на посаду інженера відділу комплектації. А з іншого боку, чого це він мав дякувати? Хай керівництво дякує долі, що придбало такого класного фахівця.

На скромній посаді Ігор Петрович почувався незатишно. Тісні рамки службових обов'язків сковували ініціативу. А ідеї народжувалися в його запрограмованому на пошук мозку одна одної цікавіша. На реалізацію найзухвалішої з них і кинув Розинський усі свої таланти. Треба сказати, ідея дещо перегукувалася з тією, що коштувала йому звільнення з лабораторії. З тією різницею, що запрограмовані помилки цього разу мали бути уже не в машинах, а в накладних, відомостях, коротше — документах, які фіксували рух, тобто кількість надходжень і використання дефіцитних радіо- і теледеталей, вітчизняних та імпортних. У результаті значну кількість деталей підвищеного попиту можна було пустити наліво, збуваючи їх майстрам-ремонтникам. План відзначався нахабством і твердою вірою в те, що документи, в тому числі бухгалтерські, ніколи не перевіряються двічі.

Можна було б і докладніше розповісти про механіку оригінального задуму Розинського, якби знаття, що не образяться криміналісти. Вони останнім часом звинувачують детективістів у тому, що їхні твори можуть правити за інструкцію по реалізації злочину. Причому інструкцію настільки докладну, що злодіям лишається тільки ретельно її виконувати, не утруднюючи себе зайвими роздумами.

Аби втілити в життя задумане, Ігореві Петровичу конче потрібні були однодумці й бойові помічники. Одного він «вирахував» досить просто. Постачальник Ковальов розкрив йому душу після першої ж півлітри. І Розинський вліз туди, як то кажуть, обома ногами. Свій «у дошку» хлопець почав працювати на нього, ще не до кінця збагнувши, які астрономічні прибутки обіцяє кмітливість і винахідливість інтелектуального друга.

Розділ третій —

психологічний, хоч психологія тут, прямо скажемо, дещо своєрідна

А от підібрати ключик до серця Олександра Львовича Семенюка, свого безпосереднього шефа,— ця задача була найскладнішою частиною програми кібернетика. Без неї блискавична ідея так і лишилася б нездійсненною. Бо всі папірці, що їх Розинський збирався творчо осмислювати, і всі ті документи, по яких мав пройтись рукою досвідченого майстра, візувалися завідуючим відділом особисто.

Кілька місяців знадобилося Ігореві Петровичу для того, аби розм'якшити твердість Семенюка. Якби відомий психолог Дейл Карнеги почув, з якою послідовністю втілювався в життя його знаменитий трактат «Як завойовувати друзів та впливати на людей», він би розчулився. Весь арсенал можливих і неможливих способів був використаний. Він діставав шефу цукерки і ліки, записував на касети цікаві музичні новинки, грав з ним у шахи і їздив на дачу будувати літню кухню. Він оточував його увагою щодня, щогодини, маючи навзамін прихильність, котра втілювалась у такі дрібнички, як відпустка за свій рахунок, відгули за колгосп, у який Розинський ніколи не їздив. У премії, яких Ігор Петрович на заслуговував.

Одного разу, ретельно зібравши всі ці прояви прихильності докупи, Розинський за партією в шахи повів із шефом дивний діалог.

— А ви знаєте, як це все називається? — спитав він, роблячи хід конем.

— Це, по-моєму, у шахістів зветься шахом,— посміхнувся Семенюк.

— У нешахістів — теж,— пояснив йому Розинський. І провадив далі вже на повному серйозі. — Те, що ви робите для мене, зветься зловживанням службовим становищем. І за це вас по голівці не погладять.

— Даруйте, люб'язний Ігорю,— посміхнувся Семенюк,— те, що я роблю, можна пояснити лише гнилим лібералізмом. Адже зиску для себе я тут не маю, чи не так?

— Про зиск теж можна,— пересунув пішака Розинський. — От ви двічі на тиждень з Донецьком розмовляєте. Там ваша донька навчається. Чи мені зраджує пам'ять? Бо наскільки мені відомо, ви жодного разу не оплачували ці міжміські переговори. Хіба це не зловживання?

— Припустімо,— з цікавістю подивився на нього Семенюк.

— А путівку в наш пансіонат, яку вам виділила профспілка, відмовивши іншим,— хіба ви не віддали своєму приятелеві? Скажете, і це не зловживання?

— І багато у вас таких фактів? — поцікавився Семенюк.

— Вистачить,— заспокоїв його Розинський. — Пам'ятаєте історію з друкарською машинкою, яку списали? Вона не зіпсувалась, не зникла. Вона дома у вас! Сам бачив, як Людмила Борисівна на ній друкує...

— Це треба довести,— обурився Семенюк.

— Нічого і нікому не треба доводити,— посміхнувся Розинський. — Я просто хочу сказати, що ви могли б при бажанні хоч цілодобово говорити по міжміській з хатнього телефону. Що могли б купити не одну, а одразу десять друкарських машинок. Якби пристали на мою безневинну пропозицію...

І Розинський виклав Семенюку план, що мав суттєво вплинути на його сімейний бюджет. Цей план настільки приголомшив Олександра Львовича, що він раптом вийшов із себе. Вийшов із себе і... більше не повернувся. Роздвоївся Олександр Львович!

Так у відділі об'єднання з'явилося два Семенюки. Один проголошував промови на зборах, закликав суворо берегти соціалістичну власність, боротися за економію кожної державної копійки, як пишуть у характеристиках, брав активну участь у громадському житті колективу. Інший Семенюк — крав.

(Далі буде).

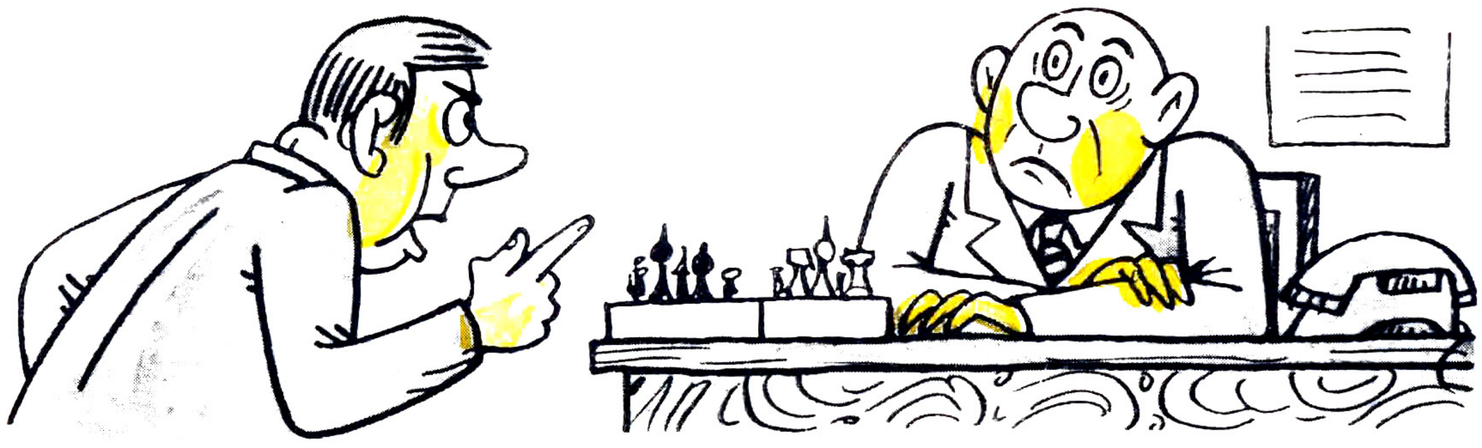

Мал. В. ЧМИРЬОВА

— Доповідаю: ніякої групівщини в нашому колективі нема!

Телеграфне Агентство Перця

ШКІДНИКАМ — ГАПЛИК!

ХАРКІВСЬКА область. (Кор. ТАП). Той, хто має сад, знає, скільки неприємностей завдають йому всілякі шкідники. Зате у членів садівничого кооперативу «Інструментальник», що розмістився на околиці міста Люботина, у цьому плані ніяких проблем не існує, оскільки шкідники їхнім плодовим деревам не загрожують.

— А все тому,— пояснили кореспондентові ТАП власники садових ділянок,— що поряд з нами розмістилося міське звалище твердих побутових відходів, яке денно та нощно горить. І від його чадного диму шкідники гинуть. Разом з деревами...

"А от японці!"

Рибальська фантазія

Ми сидимо на березі річки. Я цвьохкаю своїм арсенальським спінінгом і налюбуватися не можу.

— Ну й арсенальці! Ну й молодці! Ви гляньте лише який спінінг... Не спінінг — чудо двадцятого віку.

— Із стальної шпаги? — запитує мій приятель Віктор Миколайович.

— Та де там із шпаги, із рапіри дамаської.— Останнє слово я додаю вже від себе.

Віктор Миколайович якийсь час мовчки слухає мене. Потім бере в руки спінінг, примруживши, довго роздивляється, а тоді й каже:

— Це спінінг? Батіг це, а не спінінг. Ним тільки жаб добре лякати та повітря розріджувати. А от японці...

Тут я не витримую й вибухаю:

— Що японці? Що японці? Що ти мені постійно тими японцями очі колеш? Ну, що вони — космос завоювали? На місяць вимпел викинули? Чи, може, по трубах газ і нафту в Європу женуть?.. Ну, що? Чого ти мовчиш?

Він й справді мовчки витягує із задньої кишені штанів щось невеличке, блискуче і чорне.

— Оця штука,— каже він,— важить вісімдесят грамів з котушкою. Вона з пластмаси. А пластмаса міцніша дамаської сталі. А тепер,— веде далі він,— я роблю з неї спінінг,— витягує з тієї маленької пузато-лискучої рурки, неначе ілюзіоніст на сцені, з півдесятка добрих вудлищ. Одне тонше іншого.

— Отут,— пояснює,— чотири метри і сімдесят п'ять сантиметрів, і я оцією вудкою на ймення спінінг можу жбурнути вашу укохану блешню на всі чотириста п'ятдесят метрів. Тільки у нас такими рулонами жилку не продають. Навіть у Чернігові! А ти кажеш — японці...

По тому він сідає на свій улюблений пеньок і демонструє мені свою японсько-індивідуальну майстерність. Риба все одно не йде. Як у нього, так і в мене, незважаючи ні на чудо двадцятого віку, ні на японський спінінг.

— Бо тут риби просто нема. На дні цієї річки самі банки і склянки. Тут вилов — тільки з битого скла,— кажу йому.

— А от японці,— перебиває він мене,— у нас же закуповують бите скло! Звичайне скло з колишніх пляшок з-під лимонаду, вина і горілки. Допомагають нам розв'язати, так би мовити, крупну побутову проблему: «Куди подіти звичайну порожню пляшку?» Японці ж їх просто б'ють, товчуть, перемелюють. Щоб більше того скла в один ящик вмістилося і щоб менше тих пляшок валялося у нас на балконі. А тоді ми їх запаковуємо в дерев'яні спецящики, вони пакують все те на океанські вантажні лайнери, виходять в море, а там розпаковують ті ящики і все бите скло висипають на дно океану.

— А ящики?

— А з наших дерев'яних ящиків вони роблять люксусові меблі. І продають за валюту! І, між іншим, ми купуємо також. А ти мені кажеш — чудо двадцятого віку...

— А от я знав,— кажу,— одного екскаваторника. Так він якось копав котлован...

— Знаю,— перебив Віктор Миколайович мене.— Про це газети писали. Викопав два відра царських золотих монет. А от японці,— він знову усівся на свого улюбленого конька,— випускають такий екскаватор, що один мій знайомий поставив собі за мету поламати його. Дуже уже він справно працював. Так працював, що нашій простій робочій людині не давав ні хвилини ні на ремонт, ні на перекур, ні на відпочинок. Так отой мій знайомий одного разу не витримав і почав тим японським ковшем, як слонячим хоботом, мателяти. Мателяв день, мателяв місяць, мателяв рік і так нічого й не вимателяв. Не ламається і все. Не витримав, плюнув і попросився у відпустку. У рахунок оздоровчої профвідпустки. У зв'язку з сімейними обставинами. А там зустрівся з таким, як сам. Тобто ще з одним екскаваторником. А той теж, виявляється, на отих японських цуке працює. Так той цуке нашому цуке і каже: «Ти не знаєш, що з тим цуке робити? Не знаєш, як перехитрити того японця?» — «Дуже просто. Не дай йому їсти»... Той аж за голову взявся. «Ти диви,— каже,— а й справді просто. А мені й в голову не приходило».— «А ти думав, що ми дурніші японців? — перепитує уже той.— Я своєму цуке двічі не долив масла. Перший раз у кущі вилив, а другий раз віддав своїм «Жигулям». Так японський цуке буквально на другий день харчати почав. А через три дні, тільки двічі скреготнув від злості і замовк. А ти кажеш...»

— А я нічого не кажу,— відповів я.— Але я глибоко переконаний, якщо ми захочемо, то теж дещо можемо.

— Ну, наприклад, поламати екскаватор,— вставив шпильку Віктор Миколайович.

— Чому? От у мене є сусіда. Винахідник. Чого він тільки не вигадував. Але нічого не пройшло. Ходив-бродив по інстанціях і все марно. Так він теж розсердився і придумав робота.

— Робота? — перепитав Віктор Миколайович.— А от японці...

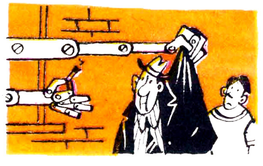

— Та почекай ти зі своїми японцями. Мій сусіда вигадав такого робота, що вашим японцям і не снилось. Оце сидить той робот вдома біля вікна... Сусіда живе на першому поверсі. А ви, приміром, йдете і йому у вікно недокурка кидаєте, так той робот вас тільки хап за комір (рука одна довга-довга), а другою рукою (коротшою) недопалок ваш до рота кладе. Тоді акуратно пережовує, а потім як плюне. Бже куди вам той тютюн попаде: на лисину чи межі очі — і відпускає. Якщо ж після цього матюка загнете, так і в нього одразу реле реакції спрацьовує. Він вас удруге як ухопить і дулю у натуральну величину під самісінький ніс як тицьне і при цьому додає: «Оце бачив?» А ви кажете — японці! Наші, як захочуть, то й тих японців переплюнуть. У мене був ще один знайомий. Дуже уже любив шкільні підручники читати. Таке у нього, по-сучасному кажучи, хобі. Знаєте, воно завжди так: коли у школі тебе примушують щось вивчати — не вивчаєш. Тепер ніхто не примушує, так він вивчає і все мені торочить. Усе перечитав, а тільки запам'ятав: неосяжне, неозоре і все невичерпне: запаси вугілля невичерпні, запаси газу невичерпні... Словом, куди не кинь оком,— у нас все невичерпне. Так от поїхав мій знайомий на БАМ — на будівництво віку. Глянув, а там невичерпні запаси дерев. Кедри, сосни, ялиці. Словом, тайга — темний

ліс. Почали, зрозуміло, валити той ліс. Ліс валять, а кора, ясна річ, залишається. Так от твої японці, знаєш, що придумали?

— Не знаю,— перший раз чесно признався Віктор Миколайович.— Захотіли тайгу підмести? Чи як?

— А от так! Візьмемо, кажуть, вініки свої японські і всю вашу тайгу від кори до останнього поплавка підметем ще й вам гроші за це заплатимо. Для чого вона, мовляв, гнитиме у вас? Бач, видно за своє здоров'я турбуються. Свіже їм повітря давай.

— Яке там повітря! Їм кора потрібна була. Вони з неї транзистори випускають,— догадався Віктор Миколайович. Догадливий чоловік.— І нам за валюту оті ящики дерев'яні продають.

— А ми не можемо? — перепитав я.

— Не можемо.

— А чому? Ну, чому?

Віктор Миколайович цього разу надовго замовк. Доконав, очевидно, я його тією корою. Думав він, думав, а тоді й каже:

— Бо ми не мружимось. От якби ми, перед тим, як щось робити,— примружувались, то й задумувалися б. Тоді, може, і в нас щось виходило б. А так ми дуже уже на все широкими очима дивимось. Широке все у нас, неосяжне... І головне — невичерпне! А шкільні ж підручники таки чомусь та вчать...

— Та вчать,— погодився я.

— А от японці! — почав було Віктор Миколайович.

Та я не дослухав. Не витримав його асоціативного мислення. Цвьохнув останній раз арсенальським спінінгом із сталевої рапіри і пішов геть. Я все-таки до річки прийшов. Відпочивати, а не рибальські фантазії вислуховувати.

Олег ЧОРНОГУЗ.

Семен Полова і перебудова

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

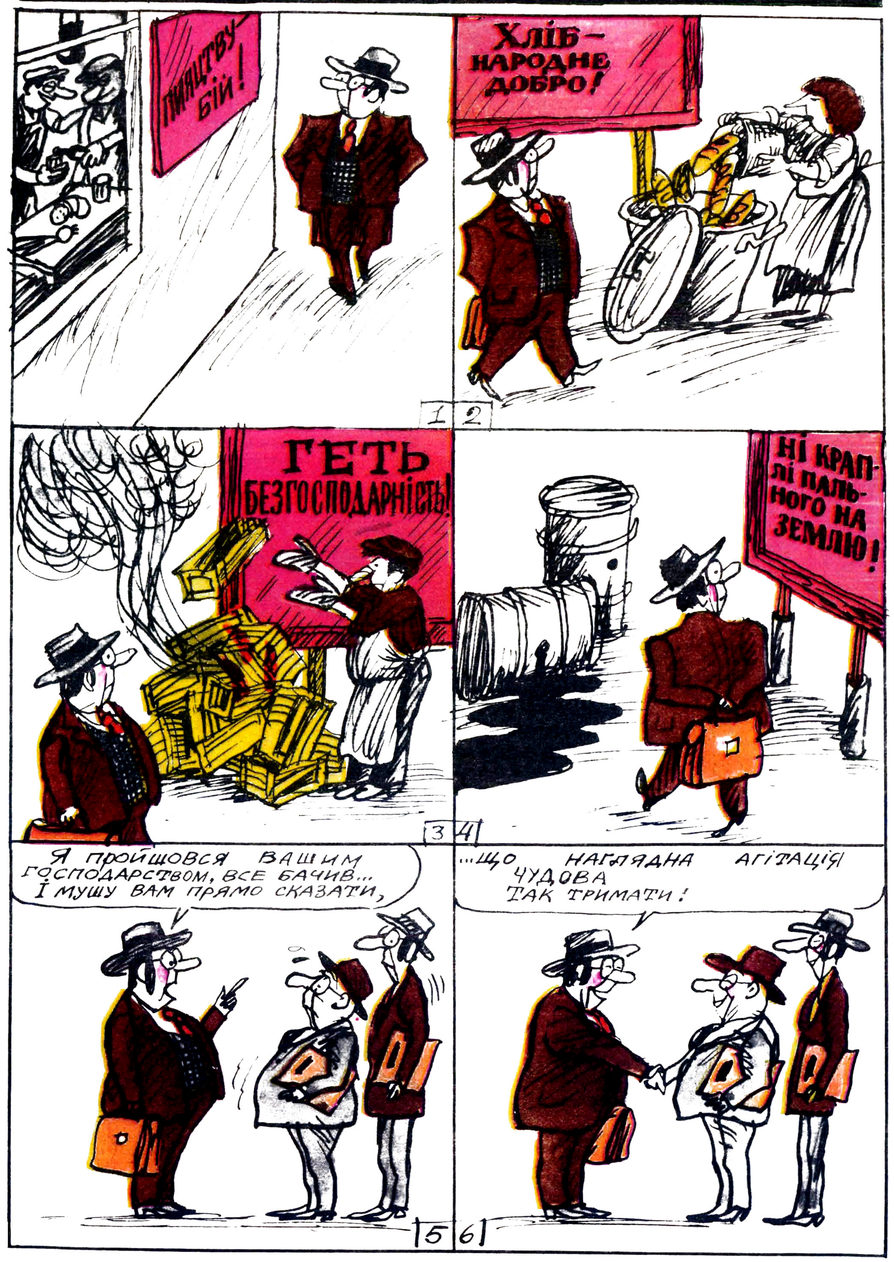

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

...водії «швидкої допомоги» Буринської районної лікарні, що на Сумщині, у будь-яку хвилину можуть піти на лікарняний. І не тому, що вони, як ніхто, часто спілкуються із працівниками медицини. Просто приміщення гаража, де стоять «медичні» автомобілі, знаходиться в аварійному стані: дах тече, опалення ніякого, у дірявих стінах гуляють протяги. Словом, варто комусь із водіїв трохи затриматися у цьому розпліднику хвороб, нежить, як мінімум,— гарантовано.

...начальник Бершадської ремонтно-пересувної дільниці Вінницької області В. А. Хмільовський має цікаву властивість. Він уміє визначати вагу на око. Ця унікальна здатність керівника ремонтників, як ніщо, прислужилася у колгоспі «40-річчя Жовтня» Чечельницького району. Особливо після того, як його пересувна дільниця вже третій рік безуспішно ремонтує у цьому господарстві 30-тонні ваги. Тож точне око В. А. Хмільовського тут сьогодні, що називається, на вагу золота.

Кololітературне

ЧОМУ Я НЕ ПАЦЯ!

Твою усмішку не забути
Й волосся хвилями ляне.
Хотів би поросятком бути,
Щоб доглядала ти мене!
Щоб ранком, ідучи на працю,
Як прокидається життя,
Гукала ніжно:
«Пацю, пацю!»
И на руки брала,
Мов дитя!

Михайло БІЛЕЦЬКИЙ.

Під ніжні пестощі жіночі
Приємно писнути: «Кувік...»
Я поросям би став охоче,
Та переріс давно той вік.
Тож не гукне свинарка: «Пацю!»,
Не скочу на коліна їй.
Уже на два (чи більше) пальці
Потягне творчий приріст мій.
Свинарка всміхнена зі стенду
Хвилює льоном руских кіс...
Мене ж несуть до рецензента —
Як видно,
Явно на заріз.

Анатолій БОРТНЯК.

ОЧЕВИДНІ ПРИКМЕТИ

Пливе жива людська ріка —
Не видно їй кінця ні краю,—
Та серед неї гірника
Безпомилково я пізнаю.

Прикмета в нього є одна:
Лиш варто пильно глянуть в очі —
В них сяє небо все до дня
Й відбивсь підземний морок ночі.

Лідія КОЛЕСНИКОВА.

Відкрити хочу вам свою
Таку властивість чудодійну,
Що по очах упізнаю
Я приналежність професійну.

Підкаже логіка речей
Безпомилково і пророче:
Як іскри сиплються з очей —
То це пожежникові очі.

Очима грає гітарист
Чи балерина. Може, й прима.
І хто ж, як не бульдозерист,
Долівку ритме очима!

В очах безмежжя голубе —
Вважай, пілот після посадки.
А змірить поглядом тебе —
Це землемір. Його повадки.

Як зором-щипчиком проткне —
Це журналіст. Як кажуть, преса.
Коли ж і оком не моргне —
То це відома поетеса.

Анатолій БОРТНЯК.

СЕКРЕТ ЛІРИЗМУ

...море усіх послало
до дідька...
Метаморфоза б'є метаморфозою...
(З віршів Миколи ЛУГОВИКА).

От зараза!
От метаморфоза!
Щоб їй три болячки
Під боки!
Хочу сотворить
Ліричний образ,
А виходить
Майже...
Навпаки.
Критик каже,
Що
Мене заносить,
І ніяк, дурило,
Не допре,
Що це Муза так
Метаморфозить
Й що лірizм
Із мене
Так і пре!

Анатолій ЯНЧЕНКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ПОРОЗУМІЛИСЯ

Моя любов, біль моя, раю...
(З вірша Володимира **Рутківського**).

Біль, болю, ор. болем (себто — іменник чоловічого роду — **А. Я.**)— з «Орфографічного словника української мови»— вид-во «Наукова думка», К., 1977.

В свою портфель свою поклав я рукопис
Й до видавництва я пішов — в свою «Маяк»
Редакторка там став чогось-то супитись
Й промовила до мене майже так:
«Це твій портфель!» Я їй кажу: «Моя, еге ж!» —
«Ну а рукопис!» — «Теж,— кажу,— моя!»
«Ну... ну... — запнулась. — Ти хоч розбереш!..
Хоч розбереш, якого роду я!!»
Я став очима стан її облапувать —
Аж їй в обличчя вдарив наче кров,
А біль моя сльозами стала скапувать,
Бо цей редакторка не мій... не мій любов.
Вона вже, бачу, починає сердитись.
«Рукопис,— каже,— на й родй повправляй...»
Моя ж язик вже ледве-ледве вертиться
І шепче: «Мій... моя... мій... твій...
не понімай...»

Анатолій ЯНЧЕНКО.

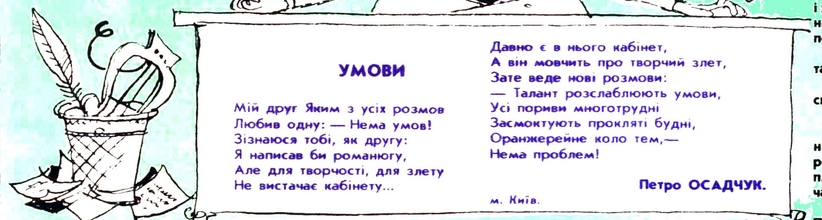

УМОВИ

Мій друг Яким з усіх розмов
Любив одну: — Нема умов!
Зізнаються тобі, як другу:
Я написав би романюгу,
Але для творчості, для злету
Не вистачає кабінету...

Давно є в нього кабінет,
А він мовчить про творчий злет,
Зате веде нові розмови:
— Талант розслаблюють умови,
Усі пориви многотрудні
Засмоктують прокляті будні,
Оранжерейне коло тем,—
Нема проблем!

Петро ОСАДЧУК.

м. Київ.

КОТЯЧА ФАНТАЗІЯ

Котами мружать очі села,
Що притулились до річок.

Данило КУЛИНЯК.

В калачик згорнуті Карпати
Топтав я пішки, без машин,—
Там, де потоків перекати
Муркочуть в затишку вершин.

Де, аж розморені від спеки,
Нявчать вітри до хрипоти
І де розпушені смереки
Стирчать угору, як хвости.

А унизу, під яворами,
Коли під вечір вже було,
Зеленуватими вогнями
В дрімоті мружилось село.

Підм'явши стежку, наче ніжку,
Воно під вигином хребта
Мені нагадувало кішку,
Точніше кажучи, кота.

Хотілось крикнути: — А кота! —
Але, присівши у траву,
З кишені вийняв я блокнота
І авторучку кулькову.

Я щось записував щасливо,
Натхненно тішачи себе.
Село поглянуло лінивo:
— А що воно отам шкребе!..

Анатолій БОРТНЯК.

Пляшка перша. УВАГА МАДАМ МЕГРЕ

Комісар ще тільки нишпорив у кишені пальто, намацуючи пальцями ключі від квартири, що загубилися серед незчисленних люльок, як двері відчинилися. Мадам Мегре була одягнена в легку хатню сукню. У руках вона вже тримала тацю, на якій красувалися пляшка міцної селянської наливки і досить містка чарка, чисто вимита.

«І як це вона здогадалася!» — з повагою помислив комісар Мегре.

Він тільки помислив, але не зронив ані слова. Налив і жадібно вихилив одним поковтом. Одразу ж наповнив посудину вдруге. Мадам Мегре співчутливо позирала на нього.

— Великий клопіт? — з жіночою чутливістю запитала вона.

Він понуро змовчав. Вона поквапливо подалася до спальні, аби не заважати йому мислити.

Стара наливка була запашна й терпка на смак.

«Мадам має рацію: без пляшки у цій справі нічогісінько не збагнути»,— похмуро відзначив Мегре і втомленою ходою почалапав на кухню допивати пляшку. Він інтуїтивно відчував, що якісь дві-три чарки у цій карколомній справі не допоможуть.

Пляшка друга. ЧУДНА ТЕЛЕФОННА РОЗМОВА

Комісарові довелося подолати метрів сто, аж поки він нарешті знайшов крихітне бістро. Окрім хазяїна, тут у цей час не було нікого. Це влаштовувало Мегре, бо він не полюбляв, коли за ним спостерігали під час розслідування.

— Склянку білого,— глухо промимрив він.

Але одразу ж змінив рішення:

— Ні, ліпше перно...

Звичне перно більш відповідало його настрою, метеорологічному прогнозу та атмосфері цієї затишної забігайлівки. Чи, може, він помилявся? Він би й сам не спромігся відповісти на це складне запитання.

Мегре почекав, поки господар націдить йому. Випив рівно половину і запитав:

— Де у вас телефон?

— Ось — у кутку...

— Можна скористатися?

— А чого ж...

Мадам Мегре озвалася одразу, ніби чекала.

— Мені ніхто не дзвонив у справі Вожірара? — запитав він.

— Ні,— коротко відповіла вона.

Він мовчав, але трубку не клав.

— Чи не взяти тобі одразу всю пляшку? — знову здивувала його мадам Мегре своєю нечуваною жіночою проникливістю.

Комісар навіть вразився: як це йому самому не спало на думку!

Роман Жоржа Сіменона

Пляшка — !.. СЛІДИ ВЕДУТЬ ДО МЕТИ

Чим більше він пив, тим зрозумілішим йому ставало, чого він п'є. У голові яснішало. Він збагнув, що це була службова необхідність. Мегре не годен був пригадати жодної своєї справи, яку б упорав без дюжини-другої пляшок.

Але що дивно — у цій справі сліди, позначені пляшками, вели його прямісінько до мети!

До якої?

Він ще й сам цього не відав.

Проте комісар все більше упевнювався, що знайде спритного пройду Вожірара. Але в якій забігайлівці він упіймає його! Ох, важко... Париж — величезне місто з десятками тисяч закладів, де можна славно посидіти наодинці з пляшкою...

«Час озватися на службі»,— спливла твереза думка.

У котрому по рахунку бістро він зараз перебував! Комісар збився з ліку, і це трохи непокоїло.

— Люка! — гаркнув, коли набрав номер.

— Куди ви заподілись, шефе! — зрадів Люка.

— То мій клопіт! — відрізав майже грубо.

— Ах, так! — службово похопився Люка.

— Про щось дізнались?

— За день опитали всіх знайомих Вожірара...

— Що кажуть!

— Він має звичку зазирнути до якогось бістро десь опівночі...

— Більше нічого!

— Його улюблене бістро «Синій птах» на рю де Плац.

— Хай йому чорт! — вилаявся Мегре і повісив трубку.

«Синій птах» містився на протилежній околиці Парижа від того закладу, де комісар зараз марнував час і гроші. Але що робити до півночі! Чекати. Взяти пляшку улюбленого перно і чекати. Комісар Мегре давно оволодів цим нелегким вмінням.

Пляшка остання. ДЯКА ПАНА ВОЖІРАРА

Коли Вожірар з'явився в «Синьому птасі» і побачив Мегре, що розташувався за столиком прямо навпроти входу, то на мить завмер, а тоді рішуче попрямував до комісара.

— Яка приємна несподіванка! — вигукнув Вожірар. — Я вранці сам збирався з'явитися з повинною на набережну Орфевр.

— Я це знаю,— промимрив Мегре.

Він лишався холодним й незворушним. Перед ним стовбичила майже порожня пляшка. Остання у цій справі пляшка. Та чи остання? Щось підказувало йому, що це не так. Передчуття не схибило й цього разу.

— Я ні в чому не винен, комісаре,— мовив Вожірар, примощуючись до столика.

— І це я знаю. Тому-то й мушу арештувати тебе, малюк, аби ти з дурного розуму не наробив собі лиха.

— Ех, життя! — зітхнув Вожірар.

— Не сумуй, хлопче,— поблажливо проказав Мегре. — Чи не спорожнити нам удвох пляшку перед тим, як їхати на Пре-о-Клер до Палацу правосуддя!

— Чудова ідея, комісаре! Дозвольте, замовлю я... Що вам смакує найбільш!

Мегре й досі зберігав повну незворушність. Цього вимагала його висока посада. Він витяг з кишені люльку і гаман з тютюном. Поклав на стіл. До ранку, коли в офісах починають збиратися службовці, було ще далеченько...

Потім Мегре завжди з приємністю згадував цю на диво спокійну й безжурну ніч.

Переклав з французької мови,
якої не знає, **Юрій ЯЧЕЙКІН.**

Оформлення сторінки В. ЗЕЛІНСЬКОГО.

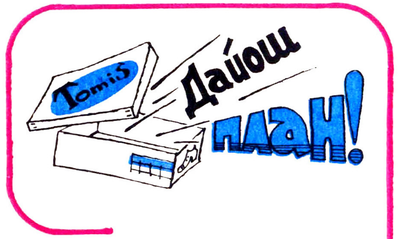

У взуттєвому — тиша.

Розслаблено спершись на касовий апарат, продавщиця поринає у дрімоту. Час від часу її фарбована повіка підхоплюється, відкриваючи око на чергового відвідувача-заброду, ніби питаючи: «І чого б ото я вештався?»

Під цим поглядом відвідувач ніяковіє, стає навшпиньки і, вважаючи нетактовним навіть розкрити рота, боком-боком тихенько забирається геть.

Ви відразу скажете: гарно працювати у взуттєвому! Сидиш собі, куняєш, а грошики ідуть. Навіть пилюку не треба стирати з виробів місцевої фабрики, вся продукція якої рано чи пізно долежує свій вік у магазині здешевлених товарів. Але у взуттєвому є план. Про який згадують в останні дні місяця. І тоді витягають у вестибюль стола. Ставлять за нього продавщицю Олю, у якої ще нічого не болить, і кажуть: «Олечко, тримайся!» Бо викидають дефіцит.

Побачивши коробки з іноземною назвою, покупецький народ щільною юрмою оточує стіл і Олю. І, немов списи чи шпаги (у кого як), наставляє на Олю руки з тремтячими проміж пальцями асигнаціями.

— Без здачі!

— А що дають?

— Мені дві.

— А що дають?

— Та чи вам не 'днаково! Беріть, поки є. Потім роздивитесь.

— Мені п'ять! І ще он ту плескатеньку, де золотом понисано.

— Одпускай швидше, дєвушка! Чого стоїш, мов зачарована?

Стримуючи коліном наповзаючий стіл, а столом — збудженість покупців, що продовжують множитися на очах, Оля притискується до стіни, нагадуючи княжну Тараканову з відомої картини К. Флавницького, і сподівається на допомогу. Але допомога не йде, бо Оля в щільному оточенні, як фортеця в облозі, і її вже не видно і не чути.

Почин відкриттю торгівлі дає молодий чоловік з гострою необхідністю в дефіциті. Зав'язавши на підборідді шапку, щоб ненароком не травмувати голову, падає навкарачки і, в'юнко маневруючи серед ніг, виринає перед продавщицею з-під столу, простягаючи гроші:

— Мені чоботи без здачі!

— Ой! — каже Оля, прикриваючи спідницею коліна.

І фортеця капітулює.

Оля бере гроші. Покупці беруть товар. Гроші вже лічити ніколи. За годину вестибюль порожніє. Тільки обчухрані гудзики розчавлені окуляри та трубочка з-під валідолу, залишені на підлозі, нагадують про минулі баталії.

А наступного дня — перше число нового місяця.

Оля знову сидить непорушно за касовим апаратом.

Думаєте, вона дрімає?.. Помиляєтесь! Вона вся в думках у вчорашньому пеклі.

«Добре, що у нас покупець, в основному, чесний. Виручка збіглася до останнього карбованця. А то був би нам план з власної кишені»,— думає Оля і полегшено зітхає.

Тепер у неї багато часу попереду, щоб остаточно заспокоїтись і відпочити. Головне — виконано план!

Володимир БУТКЕВИЧ.

ПЕРЧЕНЯ

ПОДАРУНОК

З Петриком я влітку познайомився. У піонерському таборі. Гарний хлопчик — ввічливий, тільки на п'ятірки вчиться і захоплюється математикою. Навіть вночі під ковдрою при світлі ліхтарика книжки свої читав.

Наші ліжка в кімнаті стояли поруч, і ми швидко подружилися. У школі я, треба признатися, з двійки на трійку перебивався. Тож і довелося збрехати Петрикові, нібито я теж дуже добре вчуся — навіть кращим на всю школу учнем вважаюся, та ще й математикою цікавлюсь.

Коли настала пора прощатись, Петрик сказав:

— Вадику, давай листуватися!

Минув час. Вже розпочалася друга чверть, а жодного листа від нового друга я так і не одержав.

І от у день мого народження прийшов просто до школи листоноша і вручив мені пакунок. У ньому — яскрава вітальна листівка від Петрика, а ще... книжка. «Загадкова математика» називається! Поки читав листівку, книжку ту дав однокласникам подивитися, щоб позаздрили.

Петрик поздоровляв мене і писав: «Пробач, але я загубив твою адресу, тому мені порадили надіслати бандероль тобі у школу».

Та краще б він забув мене зовсім! На подарованій книжці виявився напис: «Вадику — відмінникові! Кращому учневі школи!»

А я тільки-но отримав чергову одиницю... Ото в школі сміху було!

Роза СТОЙКОВА.

КАЗОЧКА ПРО ЯКБИКАЛА

Ви чули про Якбикала —
Великого базікала?

Якбикала покликали
Хлоп'ята по гриби,
Але почав Якбикало
Улюблене:
— Я к б и...

Якби опеньки в роті
Зростали на обід,
Радів би я роботі —
Жувати їх як слід.
Я радо їх ковтав би
І квасом запивав,
І в лісі не блукав би,
І клопоту не знав.

Його ми на канікули
Покликали в похід,
Але сказав Якбикало:
— Якби-то вертоліт.
Якби-то у вагоні
Постеля під вікном,
Або в запрязі коні,
Чи ослик під сідлом.
Я їхав би, летів би,
На ослику дрімав,
І ніг не натрудив би,
І клопоту не знав.

Якбикала покликали
Полити в спеку сад,
Але сказав Якбикало:
— Якби-то водоспад.
Якби із озеречка
Струмок в садочок біг
Чи дощ, як з відеречка,
На землю впасти зміг.
Я воду не носив би,
Черешеньки зривав,
І рук не натрудив би,
І клопоту не знав.

Коли ж його покликали
На пасіку, де мед,
Прибіг і сів Якбикало
За столик наперед.
Знайшов найбільшу миску,
Найбільшу ложку взяв,
Та рій бджолиний близько
Тривожно проспівав:

— Ти квітів нам не сіяв,
Ти липку не садив,
Дерева в суховії
Ні разу не полив.
Ти ледар і базікало,
Від нас ти не втечеш.
І ось тобі, Якбикало,
Гостинець, що пече.

Дав дьору наш нероба,
Стежок не вибирав.
Трощив гіллячча лобом
І носом шлях орав.
Подер, як рятувався,
Сорочку і штани,
І ледь од бджіл сховався
В колючі бур'яни.

Обдумав там Якбикало
Нарешті все як слід...
Сказав:
— Куди б не кликали —
До праці чи в похід,—
Я завше вирушатиму
У сад чи по гриби
Й ніколи не казатиму
У відповідь:
— Я к б и.

Олег ГОЛОВКО.

ЩО БУДЕ В АНДРІЯНА?

Задача-жарт

Гуляючи в дворі,
Сказав Климко сестрі:
— Ану не будь ледача
І розв'яжи задачу:
Степан та Андріян
Ходили на баштан.
Недовго там були,
Сім динь собі взяли.
Дві дині з'їв Степан,
А решту — Андріян.
Що буде в Андріяна?
Подумай-но як слід...

Сестричка хитрувато
Поглянула на брата:
— В жаднюги Андріяна
Болітиме живіт!

Степан ГРИЦЕНКО.

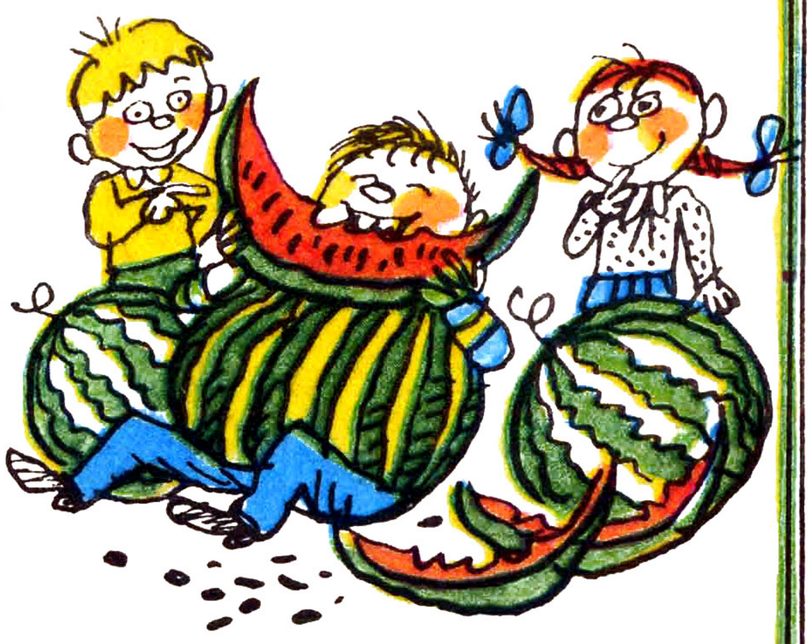

Малюнок та оформлення А. ВАСИЛЕНКА.

НАРОДНІ УСМІШКИ

СУСІДКА ЗНАЄ КРАЩЕ

Сповідалась в церкві одна молодиця. Піп накрив її патрахіллю та й питає:

— Розповідай, раба божа, про гріхи свої.

— Ой, батюшко, не знаю своїх гріхів,— мовила молодиця,— ось піду до сусідки, розпитаю, вона всі мої гріхи знає краще за мене.

Повідомив В. КУРОЧЕНКО.

с. Пологи
Васильківського району
Київської області.

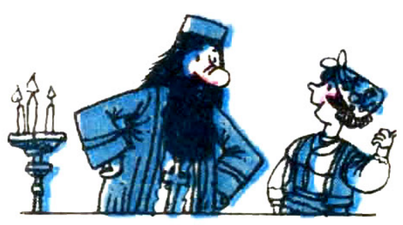

ДОМАШНІЙ ГОЛУБ

Жінка до чоловіка, який дивиться телевізор:

— Іване, ти б допоміг мені кімнату прибрати.

— Галю, коли ми з тобою в молодості кохались, ти називала мене голубом?

— Називала.

— А хіба ж ти бачила таке, щоб голуби щось робили?..

Повідомив В. КАРПЕНКО.

м. Черкаси.

ГОСТИНЕЦЬ

— Оксано, ти знову дітей у село везеш?

— Та соромно до батьків з порожніми руками їхати.

Повідомив М. СКРИПКА.

м. Суми.

НАДІЯ

— Чому ти, Петре, дозволяєш своїй дружині з усіма танцювати? Така може зовсім від рук відбитись і покинути тебе.

— А я вже декілька років живу цією надією.

Повідомив Ю. СКРИБКО.

смт. Носівка
Чернігівської області.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

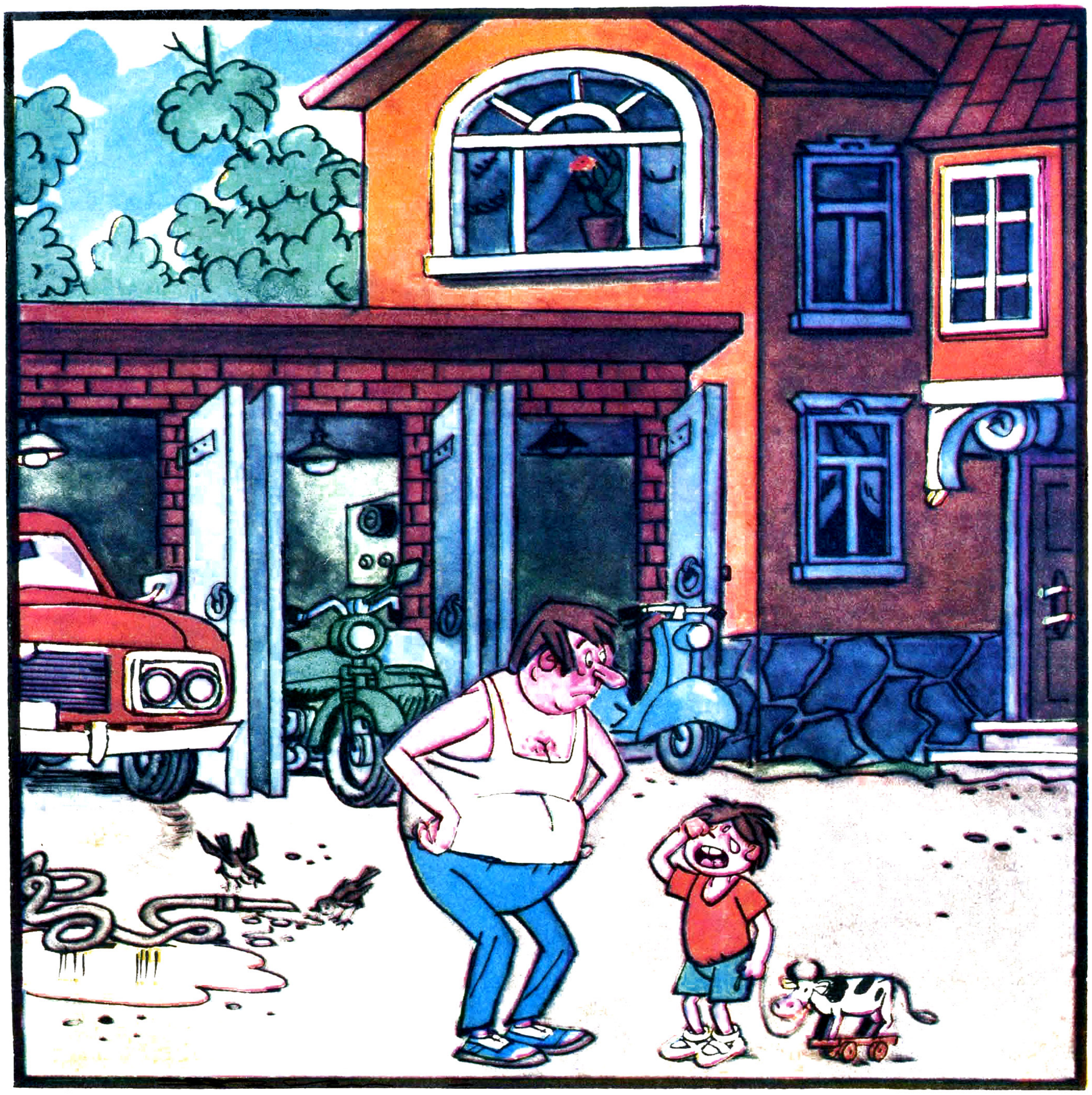

— Тату, а чому в нас корови немає?
— Хіба сам не бачиш — тримати ніде!

Мал. А. БОРДУНІСА

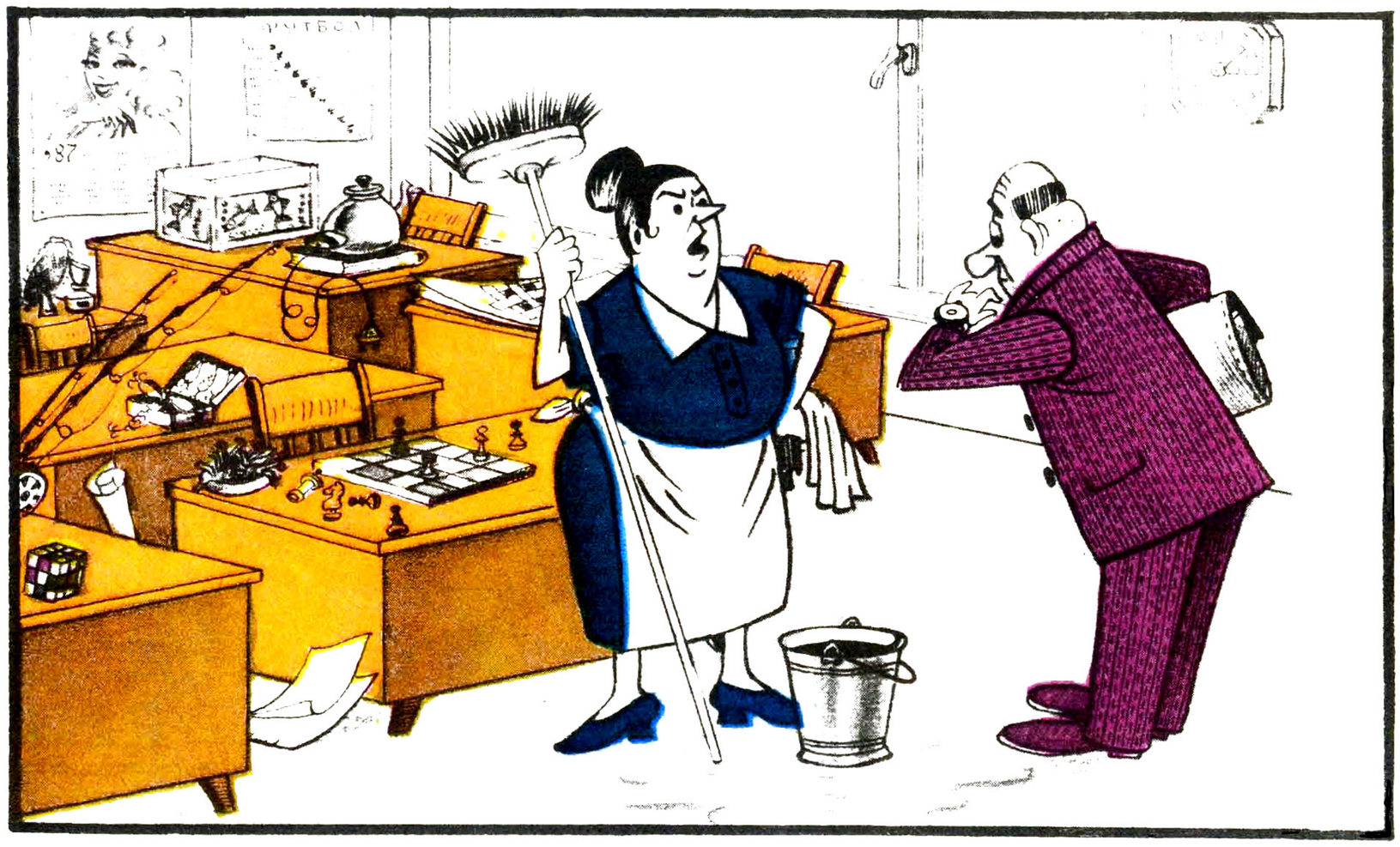

— Я всіх відпустила — користі від них усе одно немає, а мені прибирати треба.

«СКАРБ» ФАШИСТСЬКОГО КАЗАНА

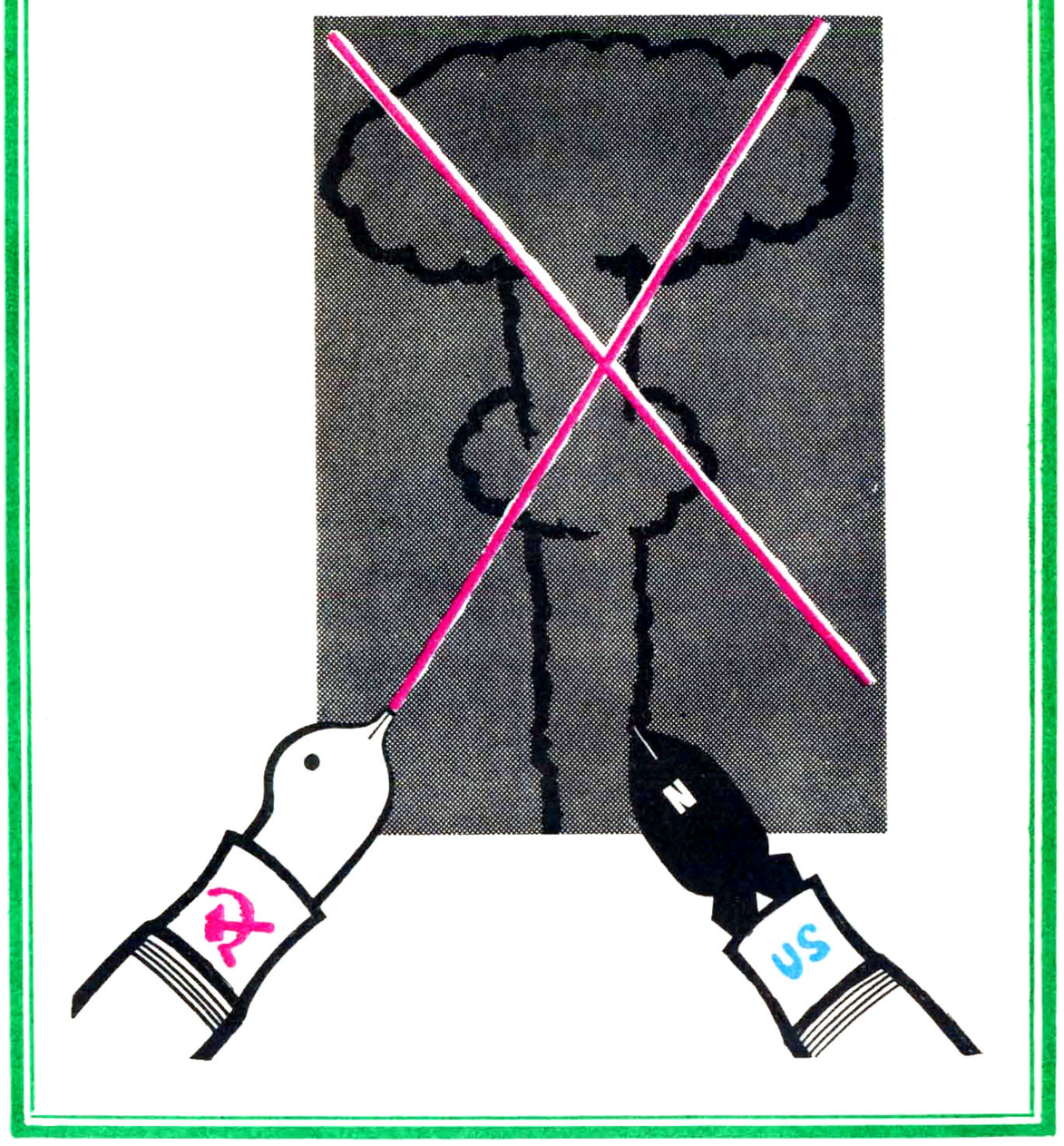

За давнім народним повір'ям осиковий кілок, вбитий в могилу упиря, не дає йому вибратися із тієї могили, щоб і далі збиткуватися над людьми, ссати їхню кров.

Таким осиковим кілком у могилу фашизму мав стати вирок Міжнародного військового трибуналу 1946 року. Суд народів покарав головних нацистських привидців другої світової війни і визначив коло гітлерівських поплічників, винних у злочинах проти миру і людяності. Було це в Нюрнберзі, місті нацистських збіговиськ. Після головного — Міжнародного суду — відбулося в Нюрнберзі ще кілька процесів над воєнними злочинцями. Судили їх і в багатьох інших містах і країнах.

І все-таки чимало злочинців уникло кари. Спеціальний кореспондент газети «Радянська Україна» на Нюрнберзькому процесі Ярослав Галан писав: «Упирі фашизму все ще сновигають по світу, живлені жерцями золотого теляти».

Це вони, оті «жерці», організували «щурячу стежку», по якій упирі вислизнули у тихі закутки, подалі від місць своїх злочинів. Це завдяки їхнім старанням уряди деяких країн знехтували урочистими обіцянками покарати нацистських злочинців і приладнали їх до підривної роботи проти своїх недавніх союзників по антигітлерівській коаліції. І вдячні штурмбанфюрери СС та інші нацистські «фюрери» та «лейтери» доклали рук до придушення комуністичного руху, до створення нової зброї масового знищення. За це «жерці золотого теляти» до гітлерівських хрестів вішають їм на груди свої нагороди, вшановують як національних героїв.

Теперішні нащадки рятівників упирів фашизму не гребують і дрібнішими злочинцями на зразок терористів із «Вервольфу», створеного есесівцями як останній засіб порятунку гітлерівського рейху, чи з відділів УПА — так званої «Української повстанської армії», сформованих нацистами й вишколених для кривавого шабашу на території Радянської України. Їх приймають у Білому домі і на Даунінг-стріт, часом навіть сперечаються за право називатися їхнім опікуном, дядечком, а то й татусем рідним.

Так, упирі фашизму все ще сновигають по світу. Сновигають, затуманюють уми людей, підштовхують на згубний шлях зради, героїзують своїх побратимів по кривавому ремеслу, ушановують їх. Так, їхніми стараннями та з благословення нових хазяїв виткнувся в штаті Нью-Йорк пам'ятник націоналістичним зарізякам, «героям УПА», як його там поіменували. А оце вже зайшла мова про «увічнення» і на канадській землі: торонтська газетка «Гомін України» повідомила, що «при сподіваній підтримці української громади буде здвигнений... і посвячений в жовтні 1987 року» ще один такий пам'ятник. Вже й місце наглянули: оселя «Київ», що у провінції Онтаріо, а конкретніше — цвинтар у тій оселі, а ще конкретніше — «упівська секція» на тому цвинтарі.

Отут мимоволі спадає на думку оповідання Миколи Васильовича Гоголя «Зачароване місце». Місце оце не тільки зачароване, а й кляте, диявольське, прокляте, «на зачарованому місці ніколи не росло нічого путнього».

Під час проведення чергового «спомину полеглих» між опікунами виникла чергова сутичка за першість. Про «полеглих», правда, не дуже розводилися, зате вихвалялися: хто минулими заслугами перед націоналістичними безбатченками, хто теперішньою шанобою до ще «не полеглих».

— Не той отець, хто породив, а той, хто вигодував,— наступав один.

— Я перший підгодував їх,— наголошував другий.

— А все ж УПА — моє дитя! — стояв на своєму третій.

І тут — майже за Гоголем: «Моє»,— пискнув пташиний дзьоб; «Моє»,— бекнула баранява голова; «Моє!» — ревнув ведмідь.

Коли ж дід Максим врешті-решт відвоював у нечистої сили казан із скарбом, там виявилося «сміття, непотріб... сором сказати, що таке». Не кращий «скарб» і в націоналістичному казані. А націоналістичні «історики», позичивши очей в Сірка, твердять, що не було у них ні фашистського тата, ні годувальниці з Альбіону, ні заокеанського опікуна, а було непорочне зачаття, містичне народження і самостійна опора виключно на власні сили.

А насправді?

Готувати оунівців на роль «повстанців» почала нацистська СД (служба безпеки) ще в 1939—40 рр. Порівняно недавно мюнхенсько-лондонський збірник «Наше слово» розповів, як вихованці СД «гартували дух», катуючи принагідно піймани хлопців і дівчат. В отакий спосіб вишколеними кадрами комплектувалася згодом кровожерна потвора з наскрізь фальшивою назвою: «українська» — націлена проти Радянської України; «повстанська» — експортована з-за кордону; «армія» — пустопорожній звук для маскування її бандитської суті.

Діяльність УПА деякий час скеровував колишній помічник начальника «повстанської» школи СД, один із ватажків ОУН Микола Лебедь. (Цей садист знайшов притулок у США, в кількох десятках хвилин їзди від нью-йоркського управління ФБР). 1943 року гітлерівці «зміцнили» керівництво УПА, поставивши на її чолі Романа Шухевича, заступника командира поліцейського батальйону, який тоді мив руки у людській крові на території Білорусії.

Багато лиха завдали людям різуни з УПА. Зате раділи британські й американські «лицарі плаща і кинджала», які перебрали від нацистів опіку над УПА і приставили її до підривної роботи проти СРСР у нових, повоєнних умовах. Навіть після ліквідації УПА вони штучно роздмухували міф про її існування. Спекуляція на ньому давала в руки диверсантам не міфічні, а реальні козирі в боротьбі за впливи і подачки із хазяйського гамана.

Прокляте місце гоголівський дід Максим «обгородив плотом і звелів кидати туди все найнепотрібніше: весь бур'ян і сміття, що згрібали на баштані». На нечистому місці, де після громадянської війни 1918—20 рр. опинився «скарб» із націоналістичного казана, після 1945-го року там додалося ще чимало сміття і бруду. І ще один, та й навіть десяток пам'ятників чистішим його не зроблять.

Євген КОРБА.

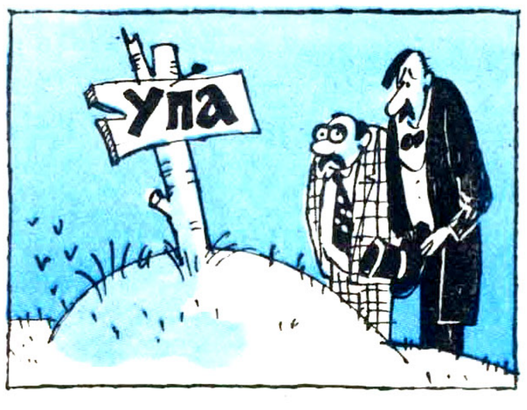

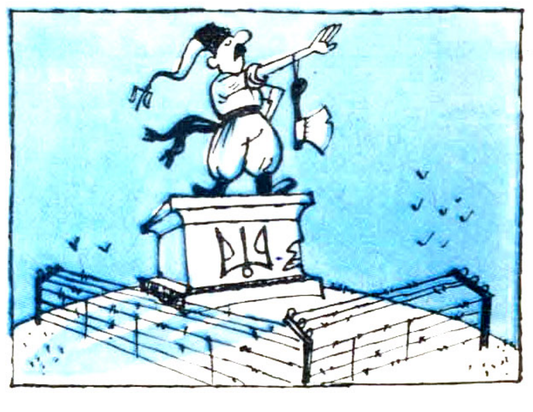

УРБАНІЗОВАНИЙ САМОГОН

Завідуючий міським відділом торгівлі сидів, немов з хреста знятий. Його можна було зрозуміти: план продажу продовольчих товарів за п'ять місяців зірвано. Ні, власне, продовольства продали навіть більше на 400 тисяч карбованців, ніж було заплановано. Але в зв'язку з тим, що алкогольних напоїв (які теж входять чомусь у графу «продтовари») за цей час продали майже на 600 тисяч крб. менше, як планували, то в результаті й сталося недовиконання.

Коли план не виконують, це прикро. Але нехай вибачають мені шановні торговельники, їхній сум видався мені дещо відомчим. Бо кожного прихильника славнозвісного Указу наведені цифри алкогольного недобору можуть лише потішити. Не менше порадують його й такі дані: за чотири місяці цього року в Тернополі було продано на 66.500 літрів горілки й 7.400 літрів коньяку менше, ніж за відповідний період минулого року.

Подумати тільки! Горілка, яка споконвіку «витягувала» план, тепер отак підступно підвела!

Почувши про таке масове відвернення тернопільців від алкогольної отрути, я почав уже було мізкувати про величезну Червону дошку, на яку можна було б вмістити портрети всіх активістів міського Товариства боротьби за тверезість. Однак почуте згодом дещо притишило мій порив. Виявляється, за ті ж перші чотири місяці, коли в місті так різко зменшився продаж спиртного, покупці чомусь скупили набагато більше цукру й дріжджів, ніж відповідно торік. Чому, питається? Адже січень — квітень не є періодом інтенсивного варіння компотів, джемів і варення. Не помічено також, щоб у цей період наші жінки значно інтенсивніше, аніж в інші пори року, захоплювалися різним печивом, виготовленням домашніх тортів і тістечок. І тут у мене майнула підозра...

Зрештою, всі, кого я почав розпитувати, перевіряючи свою підозру, однозначно відповідали: так, справді, не інакше, люди посилено гнали самогонку. А працівники міліції познайомили мене вже й з конкретними аматорами міського самогоноваріння, яких удалося викрити за перше півріччя. Список, нівроку, чималенький. Серед самодіяльних продуцентів оковитої — люди різних фахів та вікових категорій: тут і водії, і кранівники, й лаборанти, і торговельні працівники, і домашні хазяйки, й медсестри, і навіть одна ливарниця. Але найбільше виявилося пенсіонерів.

Звичайно, у пенсіонера більше вільного часу. Але ж хіба вони не могли знайти собі приємнішого хобі? Невже люди, вийшовши на заслужений відпочинок, вирішили надолужити прогаяне й тепер, на старості літ, допити те, що недопили в молодості? Ні, щось тут не так. У чому ж справа?

— А ви вірите, що це справді самі пенсіонери отим займаються? — таким риторичним запитанням відповів на моє здивування один з керівних охоронців порядку міста. І навмання тицьнув пальцем у список злісних самогонників.

Тетяна Василівна Пісма народилася у 1909 році. Через 78 років по тому в неї на квартирі виявили самогонний апарат, літр готового самогону й 60 літрів закваски. «Усе моє»,— визнала пенсіонерка. Та чи ж могла бабця, в свої, нівроку вісімдесят, сама, без активних помічників, упоратися з чотирма пудами закваски?! Оштрафував товариський суд стару на 50 кеербе. Інших штрафують лише на тридцять. Бо ж люди живуть на пенсію...

Працівники міліції чудово розуміють, що самим пенсіонерам без підсобників ніколи не здолати усього технологічного процесу самогоноваріння. Активними помічниками виступають і члени сім'ї і сусіди. Але бабусі їх не виказують. Їх заздалегідь впевнили, що більше, як п'ятдесятьма карбованцями, вони не ризикують. Усе це відомо, але рішучих заходів до викриття цих помічників, чи то пак справжніх натхненників і організаторів самогоноваріння, вживати не поспішають.

Мені показували цілу купу апаратів, вилучених у міських самогонників. Лише один з них був склепаний так-сяк, кустарно, з банок з-під розчинної кави. Решта сконструйована на високому технічному рівні, з цінної нержавіючої сталі, явно в заводських умовах. Однак клейма, марки підприємства на жодному нема. Це зрозуміло. Гірше те, що про місце народження апаратів не дізналися й товариші, які вилучали їх. Усі викриті самогонники дають одне й те ж пояснення: «На вулиці підійшов якийсь молодик і поцікавився, чи не потрібен мені, часом, апарат. Заплатила десятку (або дала на півлітра) й купила. Про всяк випадок». Усі розуміють банальність і надуманість таких пояснень, але докопатися до справжніх виробників — руки не доходять.

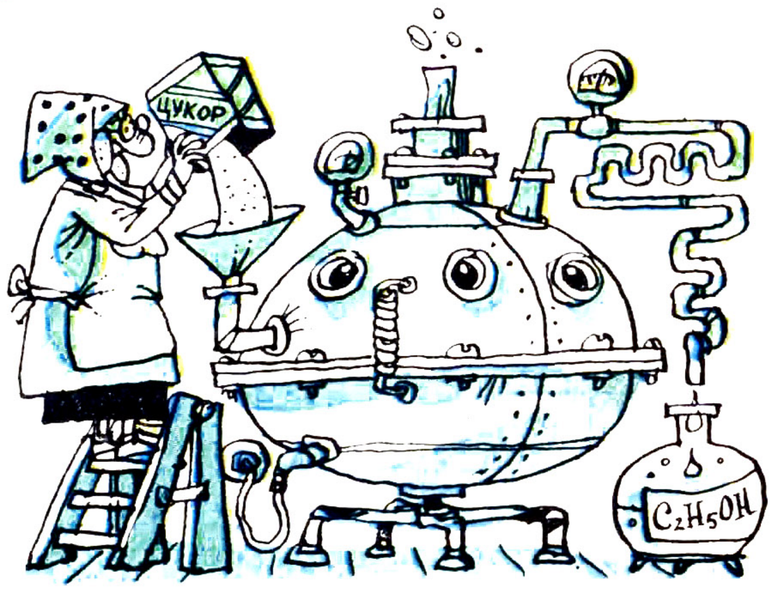

Взагалі помічено, що аматори самогоноваріння успішно процвітають тоді, коли відчувають лояльність з боку оточуючого середовища. Це переконливо ствердила, зокрема, судова справа М. Мокрої та інших. Продавець об'єднання «Продтовари» Марія Мокра протягом довгого часу займалася оптовим виготовленням саморобної сивухи. Виготовила понад два з половиною центнери і з допомогою водія таксі Галини Вінницької, робітника обласного підприємства тресту «Укрпромтара» Василя Когута та кухаря дитсадка при цукрокомбінаті «Поділля» Марії Демко успішно збувала його. Перші троє засуджені народним судом до різних строків позбавлення волі, а Демко — на два роки виправних робіт за місцем роботи.

Як, цікаво, поставилися до самогонників у трудових колективах? Ось витяги з характеристик, поданих до слідчих і судових органів.

«М. Мокра... за час роботи зарекомендувала себе з позитивного боку. Дисциплінована, старанна, працелюбна... Користується повагою в колективі». Автор характеристики — директор міського об'єднання «Продтовари» О. Свереда.

«В. Козуб... показав себе з позитивного боку, до роботи ставився сумлінно... повністю дотримує трудової дисципліни... Користується заслуженим авторитетом серед робітників». Твір належить перу директора підприємства тресту «Тернопільтара» М. Люстею.

«М. Демко... показала себе з позитивного боку». Тут автором виступає директор цукрового комбінату «Поділля» товариш Процюк.

Мимохіть подумалося: якби цим керівникам дружина не зварила компоту чи подала несолодкий чай через відсутність у магазині цукру, або не спекла пирогів з сиром через дефіцит дріжджів, які скупили самодіяльні виробники сивухи, то товариші навряд чи й далі твердили б, що підлеглі їм самогонники «користуються заслуженим авторитетом». Побоююсь, однак, що саме ці товариші, враховуючи їхній керівний службовий статус, не залишаться без цукру й дріжджів, навіть при дефіциті цих продуктів. А тому, гадаю, не треба чекати, а вже сьогодні слід питати з таких керівників. І карати не лише морально й адміністративно, нотаціями й стягненнями, а живою копієчкою, карбованцем карати. Бо поки злісні самогонники будуть «користуватися заслуженим авторитетом», годі чекати, що вони добровільно покинуть свою сивушно-смердючу справу.

...Що б там не казали, а грані між містом і селом таки стираються. Буквально на наших очах. Уже звикаємо до селянина за кермом власної «Волги», уже не дивуємося, коли бачимо на сільській вулиці дівчину в модних джинсах чи ще модніших «бананах», уже давно вважаємо нормою і газифіковане, і радіофіковане, і електрифіковане, і телефонізоване, і телевізоване, і асфальтоване село. Отож стираються вони, стираються. Це очевидно. І приємно. Самогоноваріння ж, яке завжди було прерогативою села, перекочувало в міста, урбанізувалося. І тут грані також стираються.

Залишається стерти самого самогонника як явище. І сільського, і міського. І вельми бажано — якнайшвидше.

О. КРУКОВЕЦЬ.

м. Тернопіль.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Заразом прихопи і виконавчий лист!

ВІНЕГРЕТ З ПЕРЦЕМ

МИМОХІДЬ

Лисиця, що одружилася із тигром:
— Ну, тепер тримайся, котику!

В магазині:
— Громадянине, чого лізете без черги?
— Моя дочка тут продавщицею працює!
— Тоді ви за мною. Мій син у неї — завідуючий.

Олександр ГОРОШКО.

с. Олександрівка Миколаївської області.

Мал. А. ЮНА

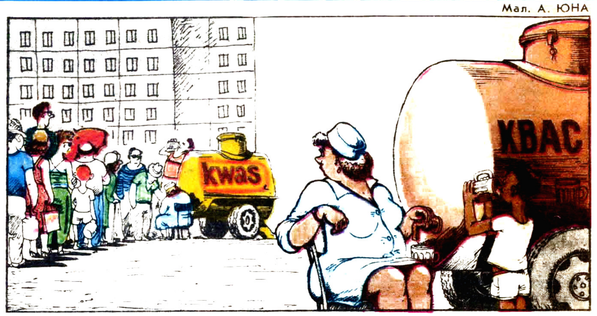

Без слів.

Мал. А. БОРДУНІСА

— Ніколи не бачила, щоб сусіда додому горілку ніс. Не інакше — самогон жене. Треба в міліцію заявити.

Мал. О. ГУЦОЛА

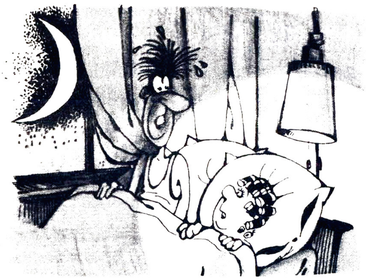

— Мені приснився страшний сон, нібито украли наш автомобіль.
— Тю, дурний, у нас же машини немає.
— А все одно шкода.

ПОЯСНИЛА

Сільською вулицею йде приїжджий чоловік. Зустрів маленьку дівчинку й питає:

— Як мені пройти до Будинку культури?

А вона:

— Це дуже просто. Ідіть прямо і прямо, а біля моєї хати звернете праворуч!

НЕ ПОСЛУХАЛИ

Пізня година, а Василько та Іванко бешкетують.

— Негайно лягайте в ліжко! І щоб мені й не дихали! — нагримала бабуся.

Малюки принишкли. А через деякий час у двері просунулися дві голівки:

— Бабусю, а ми дихаємо.

Григорій ГАРЧЕНКО.

МІТЛА

Стару Мітлу
Замучили турботи:
Як Пилососа
Вигнати з роботи?

Володимир ГАРАНІН
м. Одеса.

Мал. А. КОНОНЕНКА

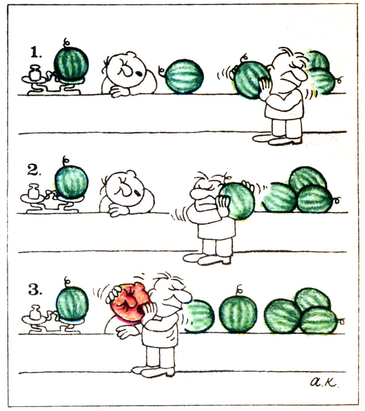

Без слів.

АФОРИЗМИ

- Власних помилок не вибачав нікому.
- Часом з-під прилавку можна дістати і продавця.
- В гармонії почуттів найважливіша роль належить такту.
- Дійшовши до ручки, поцілував її...
- Не кожна мавпа наважиться стати людиною. Залежить від зразка...

Леонід СУХОРУКОВ.

Мал. В. ШИРЯЄВА

— Якщо не даси на лапу — перебіжу дорогу!

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

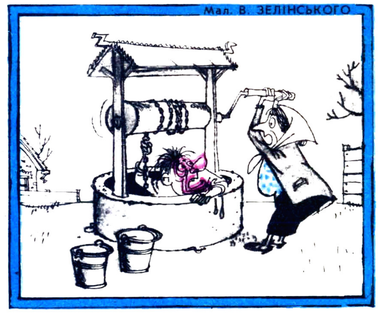

— Бабцю, а який це поверх!

Мал. Р. ДРУКМАН

— Ти що робиш!
— Стежу за модою.

ДОВІДКОВЕ БЮРО ПЕРЦЯ

«СПЕКУЛЯЦІЇ НА СИТУАЦІЇ»
(«Перець» № 23 за 1986 рік)

Що означає оцінка «задовільно», виставлена державною приймальною комісією за свіжозбудований, так би мовити, у спокійній обстановці, житловий будинок, розтлумачувати не треба. Якщо подібну оцінку, до того ж, ще й доводилося виправдовувати екстремальною ситуацією, то ви самі розумієте, на яке розмаїття браку заплющували очі всі, хто ставив свій підпис на приймальному акті. А саме таку халтуру підсунуло переселенцям з чорнобильської зони у м. Боярку будівельно-монтажне управління № 33 комбінату «Київоблпромбуд». Про що й розповідалося у фейлетоні.

На нього редакція одержала відповіді з Київського обкому Компартії України та Києво-Святошинського райвиконкому. Враховуючи слабкий контроль за ходом і якістю будівництва з боку начальника управління О. М. Динабурга, Боярський міськвиконком визнав недоцільним перебування його на цій посаді. На засіданні бюро Києво-Святошинського райкому партії заступнику голови райвиконкому М. П. Павелку суворо вказано на недостатню принциповість при прийманні житла в експлуатацію.

«УМОВНИЙ РЕФЛЕКС»
(«Перець» № 1 за 1987 рік)

Продукція м'ясокомбінатів, як відомо, користується підвищеною увагою любителів ласого і дармового шматка. До яких тільки способів не вдаються дрібні злодюги (або, як їх іще делікатно називають, несуни), аби прошмигнути крізь прохідну з непоміченим кільцем ковбаски чи кількома кілограмами м'ясця. А от на Сумському м'ясокомбінаті подбали про те, щоб можна було красти без особливої винахідливості. Тут створили для злодюжок ідеальні умови. Чагарі, бур'яниська, звалища будівельних матеріалів, дірки у паркані робили це заняття безпечним і прибутковим. Зрештою, навіть тим, хто і при такій благодаті умудрявся спійматися, нічого не загрожувало, окрім батьківських напучувань.

Фейлетон було обговорено на засіданні ради обласного об'єднання м'ясної промисловості за участю представників правоохоронних органів.

До дисциплінарної та матеріальної відповідальності притягнуто 5 начальників цехів і 9 майстрів комбінату. Замінено директора, головного бухгалтера, начальників холодильника і м'ясожирового цеху, переобраний голова профспілкового комітету. Бухгалтери Р. П. Бережна і Є. Г. Леонідова, які згадувалися у фейлетоні, оштрафовані народним судом на сто карбованців кожна, їх понижено в посадах.

«ПОЛЮБОВНІ СПРАВИ»
(«Перець» № 2 за 1987 рік)

Керівники колгоспу «Восьме березня» Бобровицького району Чернігівської області на словах обома руками були за рішучий бій безгосподарності і безвідповідальності. Та коли доходило до діла і треба було рішучість та принциповість демонструвати, усе вирішувалося полюбовно: «бій» зводився до того, що нехлюїв попереджали про «недопущення у майбутньому». Таке розходження між словом і ділом досліджувалося у фейлетоні.

Його було розглянуто на засіданні бюро райому партії. За недоліки в роботі тваринницької галузі господарства голові колгоспу М. Г. Ганжі оголошено сувору догану, секретареві партійної організації О. І. Моленку — за недостатній контроль і вимогливість до керівників і спеціалістів — догану. Рішенням правління колгоспу головного зоотехніка П. А. Євтушенка звільнено з посади. Прокуратура району передала в народний суд позов на відшкодування за рахунок винних заподіяних господарству збитків.

«НЕЙМОВІРНІ ОЧЕВИДНОСТІ»
(«Перець» № 3 за 1987 рік)

Хоч на території Вирівського хлібоприймального підприємства (Сумщина) ні гаром, ні димом не пахло, бухгалтерські документи на списання бензину для пожежної автомашини свідчили, що їй, машині, не було спокою ні вдень, ні вночі. А з іншого боку, очевидці стверджували, що ніхто нею не гасав; стояла вона спокійнісінько у гаражі, і дай боже їй ще не один рік отак безклопітно простояти. Як виявилося, така суперечливість у свідченнях бухдокументів і очевидців пояснюється просто: директор підприємства М. М. Дегтяр використовував її як дійну корову, тільки доїв з неї не моню, а бензин, списуючи його потім на протипожежні клопоти.

Після виступу Перця голова Білопільського РАПО С. Д. Павленко повідомив редакції, що за зловживання службовим становищем і безгосподарність М. М. Дегтяра з посади директора звільнено.

Теми малюнків цього номера придумали: В. Мохов, О. Коноваленко, В. Мазур, О. Монастирський, М. Вайсборд, А. Василенко, В. Корнійчук, М. Малов.

ДРУЖЕ ПЕРЧЕ!

Нині модно мати дачу в селі. Тому, якщо і ти бажаєш віддати данину моді, то приїзди до нас у село Цибулів Монастирищенського району. Є у нас для тебе хата. Точніше, ціле приміщення... хлібопекарні.

Ні, друже, ти не дивуйся, що ми пропонуємо її тобі на житло. Це раніше колись тут випікали хліб, а останні десятиріччя у цій покинутій будівлі живуть хіба що ворони та горобці. Отож приїдь, відбудуй собі дачу і живи собі спокійнісінько на природі.

Хоча, як їхатимеш, не полінуйся у голо-ви райспоживспілки А. А. Погребняка попитати: чи у райспоживспілці вже давно розв'язано проблему із додатковими площами, якщо вони дозволяють собі кидати напризволяще цілі пекарні?

С. ЖУРАВЕЛЬ.

Черкаська область.

Нагадаю тобі анекдот про муляра, що піч мурував. Працював швидко, клав одна за одною цеглини і примовляв: «Як і тут була! Як і тут була!» Ледь поклав останню, як піч розвалилася. Муляр тільки руками розвів: «Як і не була!»

Точно так у нашому селі будує школу Хирівська пересувна механізована колона Самбірського будтресту. Фундамент вимурували із бракованих плит. Та ще й без цементного розчину, а в багатьох місцях плити замінили цеглою, теж бракованою. Прискореним темпом вигнали перший поверх, почали вивершувати другий, а їхнє мурування узяло та й розвалилося. Може, ти, Перче, розповіси будівельникам із Самбірського будтресту анекдот про муляра і підкажеш, що школу будувати — це все ж таки не піч мурувати.

В. ФЕДОРЧАК.

с. Головецьке
Старосамбірського району
Львівської області.

ПЕРЕЦЬ
№ 16 (1250)

СЕРПЕНЬ
1987

Головний редактор О. ЧОРНОГУЗ.

Редакційна колегія: А. ВАСИЛЕНКО, П. ГЛАЗОВИЙ, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ (головний художник), Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), М. ПРУДНИК, І. СОЧИВЕЦЬ, Ю. ЯЧЕЙКІН (в. о. заст. головного редактора).

Журнал «Перец» № 16 (1250) (на украинском языке) Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 17.07.87. Підписано до друку 07.08.87. БФ 36313. 70×108/₁₆. Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2288600 прим. Зам. 03652.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА» © **Журнал «Перець» 1987 р.** Видається з січня 1927 року. Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції: **252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 446-84-21, 441-89-37, 441-89-38.**
Адрес редакции: **252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.**
Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються. Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

Ціна номера 30 коп.

Індекс 74393.

США зосереджує військово-морські сили в Перcидській затоці, що робить небезпечним мореплавство в цьому районі.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

Остання подорож Синдбада-мореплавця.